

# BIULETYN INFORMACYJNY

Wojewódzkiego Urzędu Pracy  
w Olsztynie



**W numerze:**

- ✓ O ekonomii społecznej w teorii i praktyce – rozmowa z Krzysztofem Margolem
- ✓ Europejskie Dni Przedsiębiorczości Młodych na Warmii i Mazurach
- ✓ Assessmentcenter – nowe narzędzie pracy doradców zawodowych

**Lipiec 2011**

|                                                                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| <b>SŁOWO WSTĘPNE</b> .....                                                                                                 | 1  |
| <b>KALENDARIUM</b> .....                                                                                                   | 2  |
| <b>ANALIZY, DIAGNOZY, BADANIA</b> .....                                                                                    | 3  |
| Dynamika zmian liczby małych i średnich przedsiębiorstw w województwie warmińsko-mazurskim ....                            | 3  |
| Jak zwiększyć szanse pięćdziesięciolatków na rynku pracy? .....                                                            | 5  |
| Szkolenia dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy w województwie warmińsko-mazurskim .....                             | 6  |
| Wykluczenie społeczne a bezrobocie... w kontekście grup w szczególnej sytuacji na warmińsko-mazurskim rynku pracy .....    | 9  |
| <b>OKIEM EKSPERTA</b> .....                                                                                                | 12 |
| O ekonomii społecznej w teorii i praktyce – rozmowa z Panem Krzysztofem Margolem (Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA) .....    | 12 |
| <b>EUROPEJSKI FUNDUSZ SPOŁECZNY</b> .....                                                                                  | 15 |
| PO KL dla przedsiębiorstw – doświadczenia i perspektywy .....                                                              | 15 |
| <b>PORADNICTWO ZAWODOWE</b> .....                                                                                          | 17 |
| Jak zaciekać pracodawcę? .....                                                                                             | 17 |
| <b>WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY W OLSZTYNIE</b> .....                                                                            | 18 |
| Warmińsko-Mazurskie i Podlaskie – doświadczenia, wyzwania, perspektywy .....                                               | 18 |
| Europejskie Dni Przedsiębiorczości Młodych na Warmii i Mazurach .....                                                      | 19 |
| Assessmentcenter – nowe narzędzie pracy doradców zawodowych. Realizacja projektu w ramach programu Leonardo da Vinci ..... | 20 |
| <b>REGION – LOKALNE RYNKI PRACY</b> .....                                                                                  | 22 |
| GOŁDAP. Jak odnaleźć się na rynku pracy? Szkolenie SZUKAM PRACY szansą dla osób długotrwale bezrobotnych .....             | 22 |
| LIDZBARK WARMIŃSKI. Akademia Małego Biznesu .....                                                                          | 23 |
| MRAĞOWO. Targi Pracy .....                                                                                                 | 24 |
| MRAĞOWO. Jak zostać żołnierzem? Spotkanie informacyjno-promocyjne .....                                                    | 24 |
| OLSZTYN. Dobre pomysły na trudne czasy .....                                                                               | 25 |
| <b>RYNEK PRACY W STATYSTYCE</b> .....                                                                                      | 26 |

**BIULETYN INFORMACYJNY**  
**Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie**

ul. Głowackiego 28  
10-448 Olsztyn  
[www.up.gov.pl](http://www.up.gov.pl)  
[olwu@up.gov.pl](mailto:olwu@up.gov.pl)

|                                                                              |              |
|------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| Sekretariat                                                                  | 89 522 79 05 |
| Kancelaria                                                                   | 89 522 79 00 |
| Wydział Polityki Rynku Pracy                                                 | 89 522 79 31 |
| Wydział Obsługi Europejskiego Funduszu Społecznego                           | 89 522 79 50 |
| Punkt Informacyjny EFS                                                       | 89 522 79 55 |
| Wydział Pośrednictwa Pracy i Koordynacji Systemów Zabezpieczenia Społecznego | 89 522 79 80 |
| Stanowisko zamiejscowe w Elblągu                                             | 55 236 03 60 |
| Stanowisko zamiejscowe w Ełku                                                | 87 621 26 42 |
| Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej                            |              |
| w Olsztynie                                                                  | 89 522 79 40 |
| w Elblągu                                                                    | 55 236 03 60 |
| Wydział Budżetu i Funduszy Celowych                                          | 89 522 79 11 |
| Wydział Organizacji Urzędu i Rozwoju Kadr                                    | 89 522 79 20 |
| Wydział Logistyki                                                            | 89 524 33 30 |
| Wydział ds. Kontroli Projektów EFS                                           | 89 522 79 60 |
| Wydział Weryfikacji i Autoryzacji Płatności                                  | 89 522 79 72 |
| Stanowisko ds. Służby Zastępczej                                             | 89 522 79 84 |



Zapraszam do lektury drugiego w tym roku wydania Biuletynu Informacyjnego Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie. Trafia on do Państwa rąk w okresie wakacyjno-urlopowym, który dla publicznych służb zatrudnienia stanowi okres wzmożonych działań.

Czerwiec jest miesiącem, w którym na rynek pracy wchodzi znaczna grupa młodych ludzi – absolwentów szkół wyższych i ponadgimnazjalnych, z których część będzie kontynuować naukę na studiach dziennych, jednak część zdecyduje się na wybór niestacjonarnej formy kształcenia bądź podjęcie próby znalezienia zatrudnienia. I właśnie tę grupę absolwentów należy objąć szczególnym wsparciem – znajdują się oni w wieku potencjalnie najwyższej aktywności zawodowej oraz posiadają dużą motywację do podjęcia pracy, podnoszenia i uzupełniania swoich kwalifikacji oraz nabywania doświadczenia zawodowego. Należy przy tym pamiętać, że pierwsze doświadczenia na rynku pracy, w istotnym stopniu będą oddziaływać na ich dalsze losy zawodowe.

Przewidujemy, iż liczba bezrobotnych absolwentów zacznie zwiększać się już od czerwca, jednak najwyższe wartości osiągnie we wrześniu – kiedy zakończą się prace sezonowe, chętnie podejmowane przez młodzież w obliczu trudności ze znalezieniem długoterminowego zatrudnienia. Do ubiegłego roku, pierwszym doświadczeniem zawodowym wielu absolwentów, nie tylko w naszym regionie, ale również w całym kraju były staże, na które kierowani byli przez powiatowe urzędy pracy.

W tym roku sytuacja skomplikowała się ze względu na znaczne zmniejszenie środków Funduszu Pracy, przeznaczonych na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych. Mając na uwadze szczególnie trudną sytuację młodzieży i absolwentów na regionalnym rynku pracy, Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie wystąpił z inicjatywą zorganizowania Europejskich Dni Przedsiębiorczości Młodych. Odbędą się one w październiku, a już w tym numerze znajdziecie Państwo opis planowanych, w czasie ich trwania, wydarzeń.

Zachęcam Państwa do lektury artykułu *PO KL dla przedsiębiorstw – doświadczenia i perspektywy*. Od początku realizacji PO KL do końca 2010 roku, w województwie warmińsko-mazurskim wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych o regionalnym charakterze objęto ponad 1 500 firm. Ze względu na to, iż znaczna część środków z Krajowej Rezerwy Wykonania zostanie zarezerwowana na dalsze wspieranie przedsiębiorstw, perspektywy dla przedsiębiorców, zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji kadr i inwestowaniem w kapitał ludzki, są bardzo dobre.

W tym wydaniu Biuletynu poruszony został także temat ekonomii społecznej i jej znaczenia w kontekście bezrobocia oraz wykluczenia na rynku pracy – w rozmowie z Panem Krzysztofem Margolem (Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA) o pojęciu ekonomii społecznej, jej stanie, perspektywach i barierach rozwoju oraz o przedsiębiorczości społecznej na przykładzie *Garncarskiej Wioski* i nie tylko.

Powinny Państwa zainteresować również informacje o lokalnych rynkach pracy, a przede wszystkim te, które dotyczą inicjatyw, podejmowanych na rzecz aktywizacji zawodowej bezrobotnych i promocji zatrudnienia. Polecam Państwu między innymi artykuł *Jak odnaleźć się na rynku pracy? Szkolenie SZUKAM PRACY szansą dla osób długotrwale bezrobotnych*, przedstawiający działania Powiatowego Urzędu Pracy w Gołdapi oraz *Dobre pomysły na trudne czasy* – artykuł opisujący inicjatywę Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie w obliczu obniżenia środków Funduszu Pracy, przeznaczonych na promocję zatrudnienia, łagodzenie skutków bezrobocia i aktywizację zawodową bezrobotnych w 2011 roku.

Wyrażam przekonanie, iż artykuły zawarte w bieżącym numerze Biuletynu przybliżą Państwu działania służb zatrudnienia na warmińsko-mazurskim rynku pracy. Życzę miłej lektury.

Zdzisław Szczepkowski  
Dyrektor Wojewódzkiego Urzędu Pracy  
w Olsztynie

# Kalendarium

## II kwartał 2011

### Kwiecień

- **1 kwietnia** odbyło się, zorganizowane przez kadrę EURES Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, szkolenie dla przedstawicieli sieci unijnych, działających w regionie oraz pośredników pracy z powiatowych urzędów pracy województwa warmińsko-mazurskiego. Uczestniczyły w nim 32 osoby.
- **4–8 kwietnia** w ramach projektu Leonardo da Vinci *Daj szansę kompetencjom. Przezrystość i samozatrudnienie migracji pracującej poprzez Centra Oceny*, w Olsztynie miało miejsce szkolenie z zakresu stosowania metody Assessmentcenter, z udziałem doradców zawodowych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy i powiatowych urzędów pracy.
- **11–12 kwietnia** we współpracy z Warmińsko-Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli przeprowadzono dwa grupowe spotkania informacyjne *Rola poradnictwa zawodowego w planowaniu własnej kariery zawodowej*, w których uczestniczyli nauczyciele szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.
- **15 kwietnia** przedstawiciele Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie wzięli udział w Targach Pracy dla osób osadzonych w Zakładzie Karnym w Kamińsku. W spotkaniu uczestniczyło około 50 osadzonych oraz przedstawiciele instytucji rynku pracy i lokalnych przedsiębiorców.
- **18 kwietnia** Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie zawiesił nabór wniosków o dofinansowanie projektów w konkursie otwartym Nr II/POKL/8.1.2/2011, w ramach procedury przyspieszonego wyboru projektów. Przyczyną wstrzymania naboru było złożenie przez projektodawców wniosków, których wartość przekracza 100% dostępnej alokacji.
- **28 kwietnia** w ramach Dnia Kariery, zorganizowanego przez III Liceum Ogólnokształcące w Olsztynie, doradcy zawodowi z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie przeprowadzili zajęcia z młodzieżą *Jak aktywnie szukać pracy?*
- **28–29 kwietnia** w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Elblągu zorganizowano spotkania informacyjne *Rola poradnictwa zawodowego w planowaniu własnej kariery zawodowej*.
- Kadra EURES WUP Olsztyn brała udział w Targach Pracy oraz szkoleniu dla doradców EURES w Hiszpanii (**6–7 kwietnia**), Giełdzie Pracy w Olsztyńskiej Szkole Wyższej (**8–9 kwietnia**), Targach Pracy dla Osób Niepełnosprawnych w Olsztynie (**12 kwietnia**), Europejskich Dniach Pracy we Wrocławiu (**12–13 kwietnia**), Targach Pracy w Wyższej Szkole Zarządzania i Finansów w Elku (**13 kwietnia**) oraz Europejskich Dniach Pracy w Malborku (**29–30 kwietnia**).
- W Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Elblągu odbywały się zajęcia aktywizacyjne: *Jak aktywnie poszukiwać pracy* (**6–7 kwietnia**), *Autoprezentacja* (**13 kwietnia**), *Komunikacja interpersonalna* (**18 kwietnia**), natomiast w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie miały miejsce warsztaty *Kształtowanie i rozwój postaw przedsiębiorczych* (**27–28 kwietnia**).

### Maj

- **5 maja** Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie zawiesił nabór wniosków w ramach konkursu otwartego Nr I/POKL/8.1.1/2011. Przyczyną wstrzymania naboru było złożenie przez projektodawców wniosków, których wartość przekracza 100% dostępnej alokacji.
- **5 maja** w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Elblągu zorganizowano spotkanie informacyjne *Rola poradnictwa zawodowego w planowaniu własnej kariery zawodowej*.
- **7 maja** Kadra EURES WUP Olsztyn uczestniczyła w Europejskich Dniach Pracy w Warszawie.
- **9–12 maja** w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie miało miejsce szkolenie, współfinansowane ze środków Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, na temat: *Ocena wniosków aplikacyjnych przygotowanych w oparciu o metodologię PCM*.
- **10 maja** kadra EURES WUP Olsztyn, przy współpracy Zespołu Urzędów Pracy w Olsztynie, przygotowała i przeprowadziła spotkanie z pracodawcami z powiatu olsztyńskiego i miasta Olsztyn, dotyczące przede wszystkim usług i instrumentów rynku pracy, realizowanych na rzecz pracodawców. W spotkaniu wzięło udział 51 osób.
- **12 maja** Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie przeprowadził coroczne spotkanie z przedstawicielami agencji zatrudnienia z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, poświęcone między innymi możliwości poszerzenia zakresu współpracy pomiędzy agencjami zatrudnienia i powiatowymi urzędami pracy, ze szczególnym naciskiem na pośrednictwo pracy.
- **16–20 maja** w Olsztynie miały miejsce warsztaty z udziałem migrantek z zastosowaniem metody Assessmentcenter, w ramach projektu Leonardo da Vinci *Daj szansę kompetencjom. Przezrystość i samozatrudnienie migracji pracującej poprzez Centra Oceny*.
- **19 maja** w Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Elblągu odbył się Dzień Otwarty, w ramach którego doradcy zawodowi i psycholodzy udzielali indywidualnych porad.
- **19–20 maja** w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie miało miejsce szkolenie współfinansowane ze środków Pomocy Technicznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki na temat *POKL – realizacja projektów z elementami pomocy publicznej, kontrola pomocy publicznej*.
- **24 maja** Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie ogłosił trzy konkursy na składanie wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 8.1 POKL: Nr II/POKL/8.1.1/2011, Nr II/POKL/PWP-8.1/2011, Nr I/POKL/INN-8.1/2011.
- **26–27 maja** w Białymstoku miało miejsce spotkanie kadry Wojewódzkich Urzędów Pracy w Olsztynie i Białymstoku oraz Wojewódzkich Rad Zatrudnienia województw podlaskiego i warmińsko-mazurskiego wraz z dyrektorami powiatowych urzędów pracy obu województw.
- **27–28 maja** doradcy EURES WUP Olsztyn uczestniczyli w Targach Pracy i Informacji w Limerick (Irlandia). Zadaniem doradców EURES było zaprezentowanie uczestnikom targów możliwości podjęcia zatrudnienia w regionie Warmii i Mazur oraz zaproszenie irlandzkiej kadry EURES

oraz pracodawców do wzięcia udziału w zaplanowanych na październik b.r. Międzynarodowych Targach Pracy, Edukacji i Kariery w Olsztynie.

- W Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Elblągu odbyły się warsztaty *Odkryj swój potencjał zawodowy (11–12 maja)* oraz zajęcia aktywizacyjne *Ukryte możliwości – nowe horyzonty*, w których wzięli udział podopieczni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu (25 maja).
- W Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie odbyły się zajęcia aktywizacyjne *Jak aktywnie poszukiwać pracy? (11–12 maja)* oraz warsztaty *Zaplanuj swoją przyszłość zawodową (25–26 maja)*.

#### Czerwiec

- 6 czerwca w ramach środków Funduszu Pracy zorganizowane zostało szkolenie na temat *Co dozwolone a co zabronione w przetwarzaniu danych osobowych? Ustawa o ochronie danych osobowych w praktyce urzędów pracy po zmianie*.
- 13 czerwca w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie zorganizowano szkolenie, dotyczące różnych aspektów optymalnej korespondencji biurowej.
- 13–14 czerwca w Gdańsku miało miejsce posiedzenie Konwentu Dyrektorów Wojewódzkich Urzędów Pracy, podczas którego omówiono takie kwestie jak: przygotowanie MPiPS do polskiej prezydencji w UE oraz finansowanie ze środków Funduszy Pracy kosztów, ponoszonych z tytułu koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.
- 13–15 czerwca w Warszawie miało miejsce posiedzenie Komisji ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej

Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kalinińskim FR. Temat posiedzenia: *Powracający z emigracji zarobkowej na tle sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim oraz Wyrównywanie szans na rynku pracy dla osób 45+.*

- 15–17 czerwca w Olsztynie, w ramach realizacji postanowień Porozumienia o Wzajemnej Współpracy, gościli przedstawiciele Wileńskiej Terytorialnej Giełdy Pracy. Tematem seminarium było wdrażanie projektów współfinansowanych ze środków EFS, realizowanych w ramach PO KL oraz innych źródeł; współdziałanie służb zatrudnienia i innych instytucji na rzecz rynku pracy oraz wymiana doświadczeń w zakresie działań służb zatrudnienia na rzecz osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
- W Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Elblągu odbyły się warsztaty *Jak sobie radzić ze stresem wywołanym bezrobociem (1–2 czerwca)*, zajęcia aktywizacyjne *Ukryte możliwości – nowe horyzonty (15–16 czerwca)*, *Autoprezentacja (28 czerwca)* oraz zajęcia dla podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Elblągu, dotyczące radzenia sobie ze stresem wywołanym bezrobociem (30 czerwca).
- W Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie odbyły się warsztaty *Asertywność – jak być otwartym, naturalnym i skutecznym (1–2 czerwca)* oraz *Stres w życiu – radzenie sobie w sytuacjach trudnych (6–7 czerwca)*.

Karina Pankowska  
Wydział Organizacji Urzędu i Rozwoju Kadr  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

### Analizy, diagnozy, badania

## DYNAMIKA ZMIAN LICZBY MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Według stanu z końca 2010 roku w rejestrze REGON województwa warmińsko-mazurskiego zarejestrowanych było 119,0 tys. podmiotów gospodarczych (bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie), tj. o 3,7% więcej niż w 2009 roku.

**N**a 10 tysięcy mieszkańców regionu, w połowie 2010 roku, przypadało 821,8 podmiotów gospodarczych. Wskaźnik ten najwyższy był dla Olsztyna (1 234,5), Elbląga (1 003,3) oraz powiatów: mrągowskiego (936,9), giżyckiego (904,6) i oleckiego (887,0),

a najniższy dla powiatów: działdowskiego (614,4) i elbląskiego (627,3). Podmioty z Warmii i Mazur stanowiły 3,0% ogółu podmiotów zarejestrowanych w Polsce.

Zdecydowana większość podmiotów (25 771 tys., tj. 95,4% i wzrost do 2009 ro-

ku o 3,8%) należy do sektora prywatnego. Wśród podmiotów tego sektora 77,3% (87,7 tys.) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, głównie handlową i w zakresie naprawy pojazdów samochodowych (25,7%), budowlaną (12,4%), w przetwórstwie prze-

mysłowym (8,6%), a także prowadzące działalność profesjonalną, naukową i techniczną (7,0%). W porównaniu z 2009 rokiem nastąpił wzrost liczby tego typu podmiotów o 3,7%.

Podmioty sektora publicznego, w liczbie 5 514 tys., stanowiły w rejestrze 4,6%, co oznacza wzrost w porównaniu do poprzedniego roku o 1,0%. Największą liczebnością wykazały się tu sekcje:

obsługa rynku nieruchomości (38,9%), edukacja (33,8%), administracja publiczna i obrona narodowa (9,9%).

W 2010 roku na terenie województwa warmińsko-mazurskiego dominowały spółki (12,6 tys.). W rejestrze REGON zarejestrowano 6,5 tys. spółek cywilnych (o 0,6% więcej niż rok temu) i 6,0 tys. spółek handlowych (o 5,1% więcej niż przed rokiem). Wśród spółek handlowych 5,0 tys. to spółki z ograniczoną odpowiedzialnością; 0,9 tys. to spółki jawne i 0,1 tys. – spółki akcyjne.

Ponadto, w rejestrze REGON wpisanych zostało 4,1 tys. stowarzyszeń i organizacji społecznych; 0,7 tys. spółdzielni oraz 4 przedsiębiorstwa państwowe. W stosunku do poprzedniego roku przybyło:

- fundacji – o 13,9%,
- stowarzyszeń i organizacji społecznych – o 5,4%,
- spółek prawa handlowego – o 5,1%.

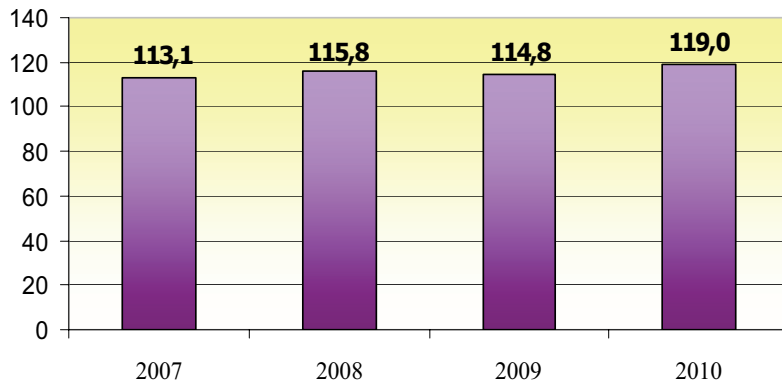
W ciągu 2010 roku w województwie do rejestru wpisanych zostało 13,7 tys. nowych podmiotów gospodarczych (o 7,0% więcej niż przed rokiem), w tym 12,2 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 603 spółki, 232 stowarzyszenia i organizacje społeczne, 35 fundacji i 9 spółdzielni. Prowadziły one działalność, związaną głównie z handlem i naprawami (26,6% ogółu nowych podmiotów), budownictwem (15,6%) oraz przetwórstwem przemysłowym (8,3%).

Przeważającą część podmiotów stanowią podmioty małe, o liczbie pracujących do 9 osób (94,4% ogólnej liczby podmiotów). Średnie podmioty, o liczbie pracujących od 10 do 49 osób, stanowią 4,6%, natomiast jednostki duże, powyżej 50 pracowników – 1,0%.

W 2010 roku z rejestru wykreślono 9,4 tys. podmiotów gospodarczych z terenu województwa (o 30,4% mniej niż przed rokiem), w tym 9,0 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, 264 spółki, 25 stowarzyszeń i organizacji społecznych, 9 spółdzielni. Największą liczbę wyrejestrowanych podmiotów odnotowano w sekcjach: handel i naprawa pojazdów samochodowych (33,6% ogółu wykreślonych w 2010 r.), budownictwo (18,3%) oraz przetwórstwo przemysłowe (7,8%).

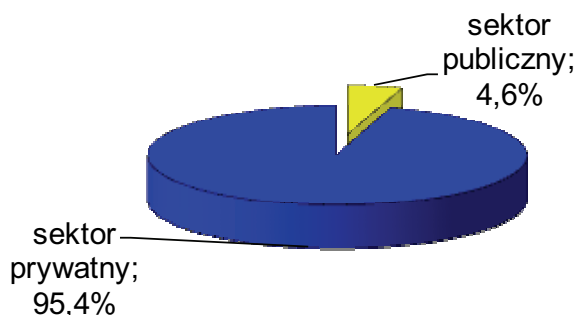
Jak już wcześniej zasygnalizowano, na terenie województwa warmińsko-

**Podmioty Gospodarki Narodowej województwa warmińsko-mazurskiego (w tys.) w latach 2007–2010**



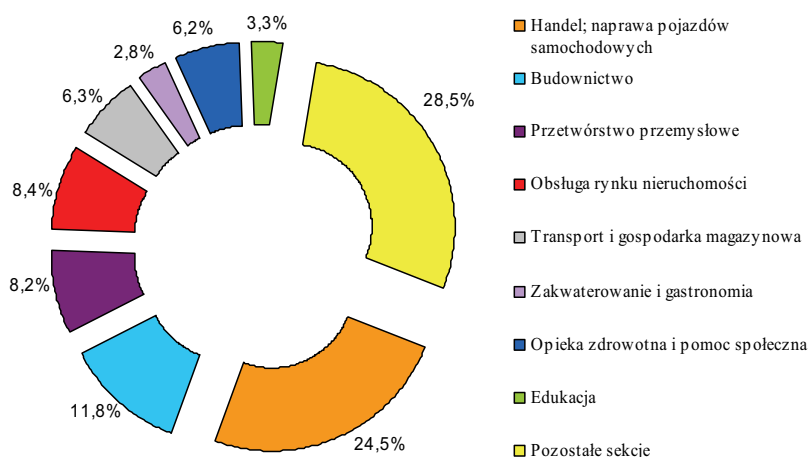
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**Struktura podmiotów gospodarki narodowej według sektora własności (2010 r.)**



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

**Struktura podmiotów gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD (2010 r.)**

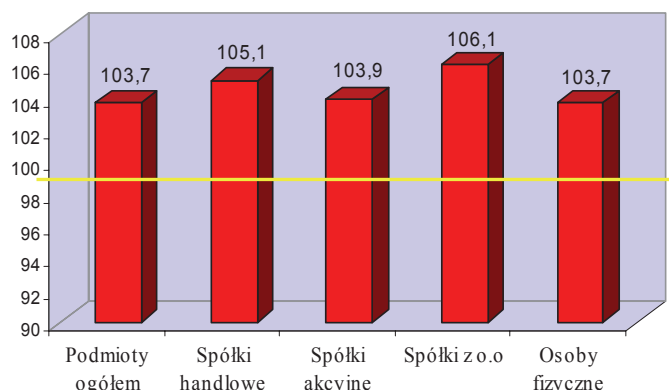


Źródło: opracowanie GUS

| Wyszczególnienie   | Ogółem  | W tym                      |                 |         |        |              |                                                   |
|--------------------|---------|----------------------------|-----------------|---------|--------|--------------|---------------------------------------------------|
|                    |         | przedsiębiorstwa państwowe | spółki handlowe |         |        | spółdzielnie | osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą |
|                    |         |                            | razem           | w tym   |        |              |                                                   |
|                    |         |                            |                 | akcyjne | z o.o. |              |                                                   |
| XII 2009           | 114 821 | 5                          | 5749            | 129     | 4667   | 695          | 84 617                                            |
| XII 2010           | 119 028 | 4                          | 6043            | 134     | 4951   | 695          | 87 743                                            |
| Rok poprzedni =100 | 103,7   | 80,0                       | 105,1           | 103,9   | 106,1  | 100,0        | 103,7                                             |

Źródło: Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa warmińsko-mazurskiego (z 28.01.2011 r.)

#### Zmiany w liczbie podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON w 2010 roku (2009 = 100)



Źródło: opracowanie GUS

mazurskiego utrzymuje się terytorialne zróżnicowanie ilości podmiotów gospodarczych. Podobnie jak rok wcześniej, najwięcej podmiotów zlokalizowanych było na terenie Olsztyna (18,5%) i Elbląga (10,7%), a także w powiatach: olsztyńskim (8,1%), ostródzkim (6,8%) i iławskim (5,7%). Najmniej jednostek (1,4%) odnotowano w powiecie węgorzewskim, natomiast w nidzickim i gołdapskim po 1,9%.

Anna Tomaszewicz  
Wydział Polityki Rynku Pracy  
Wojewódzki Urząd Pracy  
w Olsztynie

### Analizy, diagnozy, badania

## JAK ZWIĘKSZYĆ SZANSE PIĘCDZIESIĘCIOŁATKÓW NA RYNKU PRACY?

W dniu 16 czerwca 2011 roku w Warszawie odbyło się spotkanie w ramach Tematycznej Grupy Roboczej ds. rynku pracy, poświęcone wymianie regionalnych doświadczeń w obszarze wyrównywania szans na rynku pracy osób powyżej 50 roku życia. Gospodarzem spotkania było Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich – instytucja powołana przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w marcu 2007 roku, której zadaniem jest pośredniczenie w procesie realizacji części projektów dofinansowywanych z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Wojewódzkich Urzędów Pracy z całego kraju.

Zmiany demograficzne w strukturze wiekowej ludności (malejący przyrost naturalny i rosnący jednocześnie wskaźnik przeciętnego trwania życia) oraz spadek aktywności zawodowej osób w tzw. wieku produkcyjnym niemobilnym (45 lat i powyżej), zwróciły uwagę na problemy starzejących się uczestników rynku pracy, szczególnie osób bezrobotnych i przedwcześnie opuszczających rynek pracy.

W Polsce, do połowy lat dziewięćdziesiątych stosowano politykę łagodzenia sytuacji na rynku pracy poprzez ograniczanie podaży. Z myślą o zabezpieczeniu miejsc pracy dla młodzieży, nastąpiło wygaszanie aktywności zawodowej osób w starszych grupach wiekowych, co miało zrównoważyć brak nowych miejsc pracy, generowanych przez gospodarkę. Osobom w starszym wieku umożliwiono przechodzenie na wcześ-

niejsze emerytury, udzielano świadczeń i zasiłków przedemerytalnych. Obecna sytuacja na rynku pracy wskazuje, iż stosowana praktyka okazała się dalece nieskuteczna i nie przyniosła oczekiwanych rezultatów. Podobna dysfunkcja rynku pracy dotknęła również inne kraje Unii. Odnowiona Strategia Lizbońska na rzecz wzrostu zatrudnienia wskazuje, iż priorytetową sprawą jest wykorzystanie pełnego potencjału osób starszych.

Reakcją na pogarszającą się sytuację osób w starszych grupach wiekowych na rynku pracy był ogłoszony przez rząd, w październiku 2008 roku, Program „Solidarność pokoleń 50+”. Działania dla zwiększenia aktywności osób w wieku 50+”, obejmujący zestaw działań, których celem jest lepsze wykorzystanie zasobów ludzkich osób w wieku 50 i więcej lat. Celem strategicznym Programu jest osiągnięcie, do 2020 roku, zatrudnienia osób w wieku 55–64 lata na poziomie 50%. Zakłada się, iż będzie to możliwe dzięki:

- poprawie równowagi w systemie zachęt finansowych do zatrudniania osób po 50-tym roku życia i wydłużania ich okresu pracy;
- przeciwdziałaniu dyskryminacji ze względu na wiek;
- pomocy osobom niepełnosprawnym, w szczególności powyżej 50 roku życia;
- promocji szkoleń celem poprawy zatrudnialności i produktywności pracowników po 45-tym roku życia;
- poprawa atrakcyjności i warunków pracy;
- promowanie aktywnego starzenia się;
- promowanie równouprawnienia płci.

W realizacji Programu uczestniczą również służby zatrudnienia, reprezentowane przez wojewódzkie i powiatowe urzędy pracy. To właśnie omówieniu ich doświadczeń w realizacji przedsięwzięć na rzecz poprawy sytuacji na rynku pracy osób 50+, poświęcone było czerwcowe spotkanie w Warszawie.

Powrót na rynek pracy osób 50+ lub utrzymanie ich zatrudnienia, wymaga niejednokrotnie niestandardowych działań, dlatego z dużym zainteresowaniem przyjmowano wystąpienia uczestników narady, prezentujących dokonania różnych regionów kraju w obszarze aktywizacji tych osób.

Generalnie, działania służb zatrudnienia w kraju, skupiają się na pewnych, proceduralnie uwarunkowanych, przedsięwzięciach, do których należą:

- realizacja projektów finansowanych z EFS, w ramach poddziałań z Priorytetów VI, VII i VIII;
- działania na rzecz zwiększenia aktywności osób w wieku 50+ oraz udział w projektach osób 50+, jako kryteria dostępu w ubieganiu się o środki na realizację projektów w ramach środków EFS;
- realizacja usług i instrumentów rynku pracy gwarantowanych zapisami ustawy o promocji za-

trudnienia i instytucjach rynku pracy;

- aktywne pośrednictwo pracy na rzecz osób w starszych grupach wiekowych.

Ważnym przedsięwzięciem jest realizowany przez Centrum Rozwoju Zasobów Ludzkich w partnerstwie z Uniwersytetem Łódzkim, projekt systemowy *Wyrównywanie szans na rynku pracy dla osób 50+*, gdzie wśród celów szczegółowych wymienia się:

- wypracowanie katalogu działań mających na celu promocję aktywności zawodowej osób 50+ w Polsce;
- upowszechnianie informacji na temat aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn w wieku 50+;
- wzrost wiedzy i kompetencji wśród pracowników instytucji rynku pracy i jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej w zakresie wspierania aktywności zawodowej osób 50+.

Działania służące osiągnięciu wymienionych celów, powinny służyć skutecznej realizacji regionalnych polityk rynku pracy w zakresie aktywizacji osób w wieku powyżej 50 lat.

Barbara Seroka-Piotrowska  
Wydział Polityki Rynku Pracy  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

## Analizy, diagnozy, badania

# SZKOLENIA DLA OSÓB BEZROBOTNYCH I POSZUKUJĄCYCH PRACY W WOJEWÓDZTWIE WARMIŃSKO-MAZURSKIM

Ważnym instrumentem aktywizacji osób bezrobotnych są szkolenia, organizowane przez powiatowe urzędy pracy. Mają na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

W województwie warmińsko-mazurskim, w okresie od 2006 do 2008 roku, liczba uczestników szkoleń systematycznie wzrastała. W 2006 roku szkolenia rozpoczęły 7 854 osoby, podczas gdy w 2008 roku 9 306 osób. Od tego momentu, liczba uczestników szkoleń zaczęła spadać – w 2010 roku

szkolenia rozpoczęło 8 640 osób, natomiast ukończyły je 8 633 osoby.

W latach 2006–2010 rosły także nakłady finansowe poniesione przez urzędy pracy na realizację tej usługi. W 2010 roku wydatkowano na ten cel 15 713,7 tys. zł., prawie dwukrotnie więcej niż przed pięcioma

laty, lecz o 4 987,1 tys. zł mniej niż w 2009 roku.

Udział środków finansowych, przeznaczonych na realizację szkoleń w ogólnej kwocie wydatków na programy aktywizacji zawodowej, w poszczególnych latach kształtował się w granicach od 4,8% (w 2010 roku) do 8,8% (w 2007 roku).

W 2010 roku powiatowe urzędy pracy w województwie warmińsko-mazurskim skierowały na szkolenia 8 573 bezrobotnych. Stanowili oni 5,1% ogółu bezrobotnych rozpoczynających aktywizację w 2010 roku. Dla porównania, udział procentowy osób, rozpoczynających udział w innych formach wynosił w przypadku:

- staży – 9,8%,
- prac społecznie użytecznych – 4,0%,
- robót publicznych – 3,7%,
- prac interwencyjnych – 2,8%,
- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego – 2,4%,
- rozpoczęcia działalności gospodarczej – 2,0%,
- przygotowania zawodowego dorosłych – 0,1%.

Największą liczbę bezrobotnych skierowały na szkolenia powiatowe urzędy pracy w:

- powiecie olsztyńskim – 892 osoby,
- mieście Olsztyn – 745 osób,
- powiecie ełckim – 696 osób,
- powiecie szczycieńskim – 601 osób.

Najmniejszą liczbę kierowanych na tę formę aktywizacji bezrobotnych odnotowano w powiatach: nowomiejskim (120 osób) oraz nidzickim (143 osoby).

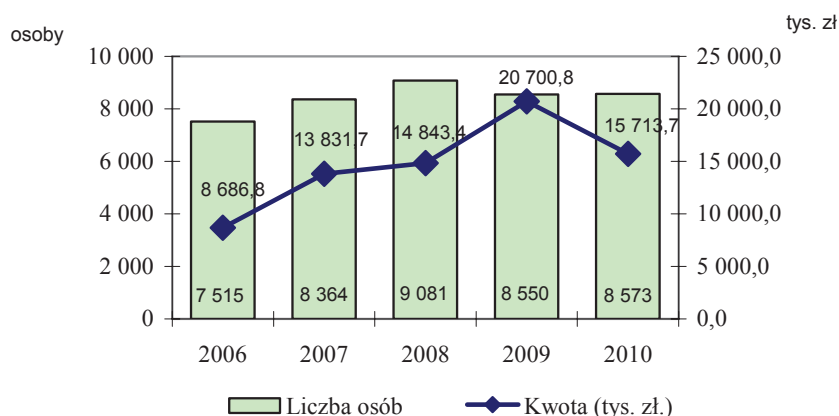
Zakres tematyczny szkoleń i kursów przeprowadzonych w 2010 roku przez powiatowe urzędy pracy był bardzo różnorodny, poczynawszy od specjalistycznych – zawodowych gdzie nabywa się uprawnienia do wykonywania konkretnego zawodu lub podnosi swoje kwalifikacje zawodowe, po szkolenia dotyczące rozwoju osobowościowego i kariery zawodowej, obejmujące m.in. umiejętności interpersonalne czy naukę aktywnego poszukiwania pracy.

W 2010 roku najwięcej osób skierowanych na szkolenia przez urzędy pracy uczestniczyło w szkoleniach z następujących obszarów:

- usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy – 1 587 osób (18,4% osób, które ukończyły szkolenia),
- architektura i budownictwo – 617 osób (7,1%),
- zarządzanie i administrowanie – 534 osoby (6,2%),
- sprzedaż, marketing – 518 osób (6,0%),
- informatyka i wykorzystanie komputerów – 504 osoby (5,8%).

Wśród analizowanych obszarów szkoleń, w porównaniu do 2009 roku zmniejszała się popularność, a tym samym liczba absolwentów szkoleń z zakresu:

### Szkolenia w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2006–2010



Źródło: Sprawozdawczość MPiPS-01. Dane PUP.

### Liczba osób kończących szkolenia organizowane przez powiatowe urzędy pracy

| Wyszczególnienie                                                                                | 2009        | 2010        | Dynamika   |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|------------|----------|
|                                                                                                 |             |             | w liczbach | w %      |
| <b>Ogółem</b>                                                                                   | <b>8633</b> | <b>8633</b> | <b>0</b>   | <b>0</b> |
| Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy                                                    | 2015        | 1587        | -428       | -21,2    |
| Architektura i budownictwo                                                                      | 678         | 617         | -61        | -9,0     |
| Zarządzanie i administrowanie                                                                   | 500         | 534         | 34         | 6,8      |
| Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami                                  | 533         | 518         | -15        | -2,8     |
| Informatyka i wykorzystanie komputerów                                                          | 430         | 504         | 74         | 17,2     |
| Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia                                              | 343         | 386         | 43         | 12,5     |
| Pozostałe usługi                                                                                | 351         | 360         | 9          | 2,6      |
| Usługi gastronomiczne                                                                           | 321         | 342         | 21         | 6,5      |
| Prace sekretarskie i biurowe                                                                    | 158         | 278         | 120        | 75,9     |
| Usługi fryzjerskie, kosmetyczne                                                                 | 305         | 255         | -50        | -16,4    |
| Ochrona własności i osób                                                                        | 204         | 231         | 27         | 13,2     |
| Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat) | 177         | 195         | 18         | 10,2     |
| Technika i handel artykułami technicznymi                                                       | 248         | 175         | -73        | -29,4    |
| Nauka aktywnego poszukiwania pracy                                                              | 199         | 123         | -76        | -38,2    |
| Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja                                                       | 67          | 104         | 37         | 55,2     |
| Inne obszary szkoleń                                                                            | 2104        | 2424        | 320        | 15,2     |

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

szyla się popularność, a tym samym liczba absolwentów szkoleń z zakresu:

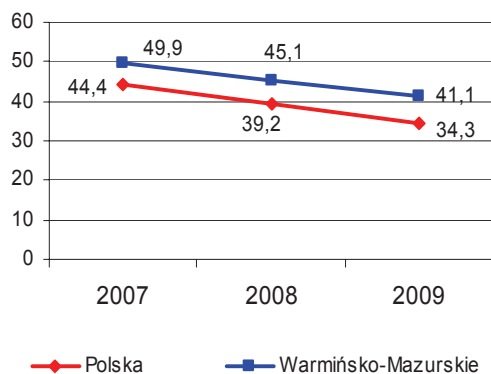
- nauka aktywnego poszukiwania pracy – spadek o 38,2%,
- technika i handel artykułami technicznymi – o 29,4%,
- usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy – o 21,2%,
- usługi fryzjerskie i kosmetyczne – o 16,4%,

- architektura i budownictwo – 9,0%,
- sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami – 2,8%.

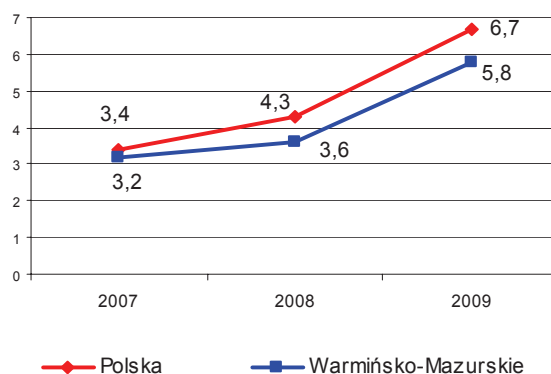
W tym samym okresie powiatowe urzędy pracy odnotowały wzrost osób kończących szkolenia z następujących obszarów szkolenia:

- prace sekretarskie i biurowe – wzrost o 75,9%,

**Efektywność zatrudnieniowa szkoleń**



**Efektywność kosztowa szkoleń**



Źródło: Dane MPiPS. Obliczenia własne

- usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja – o 55,2%,
- informatyka i wykorzystanie komputerów – o 17,2%,
- ochrona własności i osób – o 13,2%,
- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia – 12,5%.

W sytuacji, gdy środki Funduszu Pracy przeznaczone na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej (w tym na finansowanie szkoleń) uległy drastycznemu zmniejszeniu, niezmiernie ważne jest, aby były one wykorzystane jak najbardziej efektywnie. Przy organizacji szkoleń należy zwrócić więc baczniejszą uwagę na wiele czynników, mających wpływ na zakładany efekt ostateczny, czyli podjęcie przez bezrobotnego pracy. Do czynników tych zaliczyć można m.in. motywację bezrobotnego do uczestnictwa w szkoleniu, właściwy dobór uczestników kursu, przydatność tematyki szkolenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Województwo warmińsko-mazurskie może do tej pory poszczycić się większą efektywnością realizowanych szkoleń w porównaniu do średniej efektywności kursów, obliczonej dla całego kraju.

W 2010 roku wskaźnik ponownego zatrudnienia bezrobotnych, biorących udział w szkoleniu, wynoszący 38,5%, okazał się jednym z najniższych, jakie uzyskano w tym okresie w województwie. Niższy wskaźnik efektywności zanotowano jedynie w przypadku: przygotowania zawodowego dorosłych (26,6%) oraz prac społecznie użytecznych (29,0%). Ważnym wskaźnikiem, obrazującym efektywność wydatkowanych środków, jest koszt ponownego zatrudnienia jednego bezrobotnego,

który w przypadku szkoleń wynosił w minionym roku 4,7 tys. zł. Był to jeden z najniższych wskaźników kosztowych, związanych z przywróceniem na rynek pracy bezrobotnego, uzyskany w tym okresie w naszym województwie. Najefektywniejszą kosztowo formą aktywizacji zawodowej, okazały się prace społecznie użyteczne. Koszt ponownego zatrudnienia jednej osoby po zakończeniu tej formy kształtował się na poziomie 2 241,32 zł.

W minionym roku największą efektywnością, powyżej średniej w województwie, charakteryzowały się szkolenia, realizowane w trzech obszarach tematycznych:

- zarządzanie i administrowanie – 50,2%,
- usługi krawieckie, obuwnicze – 39,4%,
- ochrona własności i osób – 38,5%.

Największe zmiany, jeżeli chodzi o wskaźnik ponownego zatrudnienia po zakończonym szkoleniu, na przestrzeni dwóch minionych lat zanotowano w przypadku szkoleń z zakresu:

- prawo – wzrost efektywności szkoleń o 32,5 pkt. proc.,
- usługi krawieckie i obuwnicze – spadek o 17,7 pkt. proc.,
- informatyka i wykorzystanie komputerów – spadek o 18,8 pkt. proc.

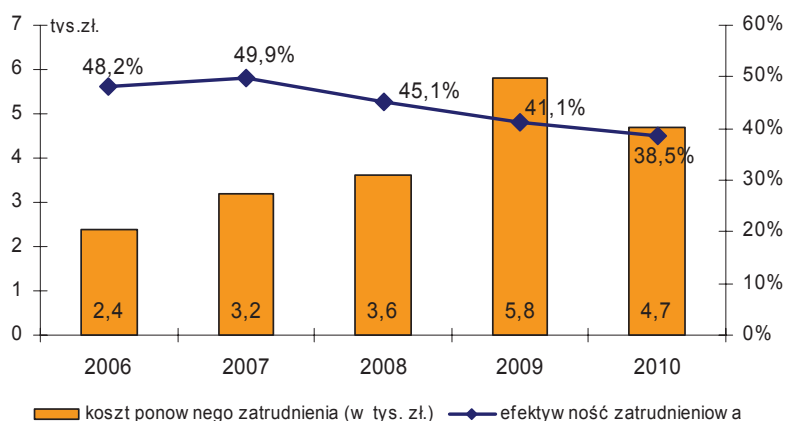
W granicach 1 punktu procentowego odnotowano zmiany w przypadku szkoleń w następujących obszarach:

- technika i handel artykułami technicznymi – spadek o 0,4 pkt. proc.,
- ochrona własności i osób – wzrost o 0,3 pkt. proc.,
- nauka aktywnego poszukiwania pracy – wzrost o 0,9 pkt. proc.

Jakkolwiek dla całego województwa w przypadku szkoleń odnotowano malejący wskaźnik ponownego zatrudnienia, istnieją obszary, w których szkolenia zakończone w 2010 roku, zakończyły się większą efektywnością niż w roku poprzednim. Wśród nich wymienić należy:

- prawo – wzrost o 32,5 pkt. proc.,
- usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja – wzrost o 7,7 pkt. proc.,

**Efektywność szkoleń w województwie warmińsko-mazurskim**



Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

- rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna – 5,9 pkt. proc.
- zarządzanie i administrowanie – wzrost o 4,6 pkt. proc.,
- ochrona własności i osób – wzrost o 0,3 pkt. proc.

Efektywność zatrudnieniowa szkoleń jest zróżnicowana i zależy nie tylko od obszaru tematycznego organizowanego szkolenia, ale także od płci uczestników szkoleń. Analizując bowiem efektywność szkoleń z uwzględnieniem płci osób kończących szkolenia zaobserwować można, że wskaźnik ten jest wyższy w przypadku mężczyzn niż kobiet.

W 2010 roku z 5 079 mężczyzn, którzy ukończyli szkolenie, w jego trakcie lub w okresie 3 miesięcy po zakończeniu, pracę podjęło 2007 mężczyzn – wskaźnik ponownego zatrudnienia wynosił zatem – 39,5%. W przypadku kobiet wskaźnik kształtował się na poziomie – 30,9% (spośród 3 554 kobiet, które ukończyły szkolenie, 1 098 znalazło zatrudnienie). Różnica pomiędzy efektywnością zatrudnieniową, wyliczoną dla obu płci, wynosiła więc 8,6 pkt. proc.

Iwona Krzyżanowska  
Wydział Polityki Rynku Pracy  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

#### Efektywność szkoleń w poszczególnych obszarach tematycznych

| Wyszczególnienie                                                                                                                                                          | 2009        | 2010        | zmiany      |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Ogółem osoby szkolone</b>                                                                                                                                              | <b>38,7</b> | <b>36,0</b> | <b>-2,8</b> |
| Zarządzanie i administrowanie                                                                                                                                             | 45,6        | 50,2        | 4,6         |
| Usługi krawieckie, obuwnicze                                                                                                                                              | 57,1        | 39,4        | -17,7       |
| Ochrona własności i osób                                                                                                                                                  | 38,2        | 38,5        | 0,3         |
| Technika i handel artykułami technicznymi (w tym: mechanika, metalurgia, energetyka, elektryka, elektronika, telekomunikacja, miernictwo, naprawa i konserwacja pojazdów) | 38,7        | 38,3        | -0,4        |
| Usługi hotelarskie, turystyka i rekreacja                                                                                                                                 | 26,9        | 34,6        | 7,7         |
| Usługi transportowe, w tym kursy prawa jazdy                                                                                                                              | 33,9        | 32,8        | -1,1        |
| Prawo                                                                                                                                                                     | 0,0         | 32,5        | 32,5        |
| Rachunkowość, księgowość, bankowość, ubezpieczenia, analiza inwestycyjna                                                                                                  | 26,5        | 32,4        | 5,9         |
| Pozostałe usługi                                                                                                                                                          | 30,8        | 29,7        | -1,0        |
| Architektura i budownictwo                                                                                                                                                | 31,0        | 28,7        | -2,3        |
| Prace sekretarskie i biurowe                                                                                                                                              | 33,5        | 26,6        | -6,9        |
| Usługi fryzjerskie, kosmetyczne                                                                                                                                           | 28,9        | 25,5        | -3,4        |
| Opieka społeczna (w tym: opieka nad osobami niepełnosprawnymi, starszymi, dziećmi, wolontariat)                                                                           | 27,7        | 22,6        | -5,1        |
| Usługi gastronomiczne                                                                                                                                                     | 23,1        | 20,5        | -2,6        |
| Sprzedaż, marketing, public relations, handel nieruchomościami                                                                                                            | 25,5        | 18,7        | -6,8        |
| Informatyka i wykorzystanie komputerów                                                                                                                                    | 35,8        | 17,1        | -18,8       |
| Nauka aktywnego poszukiwania pracy                                                                                                                                        | 14,6        | 15,4        | 0,9         |

Źródło: Dane PUP. Obliczenia własne

#### Analizy, diagnozy, badania

## WYKLUCZENIE SPOŁECZNE A BEZROBOCIE... W KONTEKŚCIE GRUP W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA WARMIŃSKO-MAZURSKIM RYNKU PRACY

Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym stanowią jedną z priorytetowych grup osób na warmińsko-mazurskim rynku pracy. Działania, mające na celu udzielanie im wsparcia, prowadzącego do ich wejścia lub powrotu do czynnego życia zawodowego oraz do szeroko pojętej integracji społecznej, uwzględnione zostały w *Strategii Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich w Województwie Warmińsko-Mazurskim do 2020 roku* (Priorytet 4 Równość szans do zatrudnienia) oraz w stanowiącym kierunkową wytyczną dla samorządów lokalnych *Regionalnym Planie Działań na rzecz Zatrudnienia na 2011 rok w Województwie Warmińsko-Mazurskim*.

#### Czym jest wykluczenie społeczne?

Potoczne rozumienie pojęcia wykluczenia społecznego łączy je przede wszystkim z bezrobociem, ubóstwem i niepełnosprawnością. Kojarzy się ono,

w aspekcie praktycznym, głównie z brakiem pracy i pieniędzy oraz chorobami, które uniemożliwiają czynne uczestnictwo w życiu społecznym. W aspekcie, odnoszącym się do sfery psychologicz-

nej wymienia się najczęściej brak akceptacji i wiary w zmianę niekorzystnej sytuacji, a także poczucie odrzucenia i wyobcowania. Zjawisko to ma jednak znacznie szerszy zakres...

Wykluczenie społeczne jest trudno definiowalne. Zarówno w literaturze, jak i w dokumentach strategicznych istnieją różne definicje, koncentrujące się na wybranych jego aspektach: ograniczeniach instytucjonalno-prawnych, grupach osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub już nim dotkniętych, bądź na obszarach, do których grupy te mają ograniczony dostęp. Na uwagę zasługuje definicja, zaproponowana przez ekspertów w Narodowej Strategii Integracji Społecznej dla Polski: *Wykluczenie społeczne to sytuacja uniemożliwiająca lub znacznie utrudniająca jednostce lub grupie, zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób*. Oprócz bezrobocia, taką sytuację determinuje również ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, alkoholizm, narkomania czy zdarzenia losowe.

Zgodnie z definicją, zawartą w Narodowej Strategii Integracji Społecznej dla Polski, wykluczenie społeczne, w najprostszym ujęciu, polega na niepodjęciu społecznie przyjętej drogi życiowej bądź na wypadnięciu z niej i odnosi się zarówno do pojedynczych osób, jak i rodzin oraz grup społecznych, które między innymi:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych;
- nie zostały wyposażone w kapitał życiowy, który umożliwiałby im normalną pozycję społeczną, wystarczający poziom kwalifikacji czy wejście na rynek pracy i utrzymanie się na nim;
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi, wynikającymi między innymi ze zmian rozwojowych o masowym i dynamicznym charakterze – np. kryzysów i dynamicznych upadków branż;
- doświadczają przejawów dyskryminacji wskutek stereotypów i kulturowych uprzedzeń;
- posiadają cechy, które utrudniają im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych, ze względu na zaistnienie uzależnienia, niesprawności, długotrwałej choroby bądź innych cech indywidualnych;
- doświadczają niszczącego działania ze strony innych osób – przemocy, szantażu, indoktrynacji.

Źródeł wykluczenia można więc upatrywać w trzech podstawowych

aspektach: ograniczeniach i utrudnieniach o charakterze fizycznym (stan zdrowia, bariery geograficzne, brak pracy); indywidualnych barierach psychologicznych (niska samoocena, depresja, lęk, niezdolność do samodzielnego podejmowania decyzji); oraz negatywnym bądź niechętnym stosunku otoczenia (stereotypy, społeczne tabu).

Okazuje się, że problem wykluczenia społecznego ma charakter wielowymiarowy i obejmuje różne aspekty życia człowieka, czasem nakładające się na siebie, a czasem wzajemnie implikujące swoje istnienie. Może on dotyczyć zarówno pojedynczej osoby, jak i całych grup społecznych – nazywanych w tym ujęciu wykluczonymi, defaworyzowanymi lub będącymi w szczególnie trudnej sytuacji. Powstaje pytanie, jakie grupy osób można zaliczyć do grup zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym – jest to jednocześnie pytanie o czynniki, które powodują powstanie i utrwalenie wykluczenia.

Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym wśród grup, podlegających wykluczeniu społecznemu wymienia bezdomnych; uzależnionych od alkoholu, narkotyków lub innych środków uzależniających; chorych psychicznie; długotrwale bezrobotnych; osoby zwalniane z zakładów karnych, mające trudności w integracji ze środowiskiem; uchodźców oraz osoby niepełnosprawne. Narodowa Strategia Integracji Społecznej wprowadza natomiast podział na dwie kategorie. Pierwsza obejmuje *grupy podatne na wykluczenie*, do których należą między innymi osoby chorujące psychicznie; opuszczające zakłady karne; bezrobotne; starsze osoby samotne oraz ofiary patologii życia rodzinnego. Do *grup poważnie zagrożonych wykluczeniem społecznym w Polsce w latach 1996-2003* zaliczono natomiast długookresowo bezrobotnych; osoby opuszczające więzienia; bezdomnych; uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a nawet dzieci i młodzież, wypadające z systemu szkolnego.

### W kontekście grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy...

Okazuje się, że grupy zagrożone wykluczeniem społecznym są zróżnicowane pod względem wieku, aktualnej sytuacji życiowej i doświadczeń rodzinnych. Chciałabym zwrócić uwagę na pojawiający się w ich charakterysty-

ce kontekst bezrobocia, które z jednej strony może stanowić przyczynę wykluczenia społecznego, ale z drugiej – konsekwencję przynależności do grupy wykluczenia. Należy też pamiętać, że w strukturze bezrobocia zagrożenie wykluczeniem nie jest jednakowe. Za grupy w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a więc najbardziej podatne na wykluczenie lub nim zagrożone, *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* uznaje:

- bezrobotnych do 25 roku życia;
- bezrobotnych długotrwale albo po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego, albo kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka;
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego;
- bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia;
- bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia;
- bezrobotnych niepełnosprawnych.

Niektóre z powyższych grup, takie jak osoby bez wykształcenia średniego czy długotrwale bezrobotne, stanowią znaczny odsetek w strukturze regionalnego bezrobocia (odpowiednio 62,2% i 50,7%). Co więcej – porównanie struktury w skali rocznej wskazuje niestety na jej utrwalenie.

W stosunku do kwietnia 2010 roku, w strukturze zwiększył się udział procentowy wszystkich grup w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a wzrost sięgnął nawet 5,3 pkt. proc. w przypadku osób długotrwale bezrobotnych. Warto z tego względu przyjrzeć się strukturze tej grupy, uznanej w Narodowej Strategii Integracji Społecznej dla Polski za grupę poważnie zagrożoną wykluczeniem społecznym i na jej przykładzie wykazać wielowymiarowość tego problemu.

W województwie warmińsko-mazurskim, według stanu na koniec pierwszego kwartału 2011 roku, zarejestrowanych było 57 614 osób długotrwale bezrobotnych, które stanowiły prawie połowę (49,5%) w strukturze regionalnego bezrobocia. Co jest charakterystyczne – są to w dużej mierze osoby

młode: prawie 43% długotrwale bezrobotnych nie ukończyło jeszcze 35 roku życia, natomiast osoby w wieku od 35 do 44 lat stanowią ponad jedną piątą w tej kategorii. Prawie 25% to osoby w przedziale wiekowym 45–54 lata.

Okazuje się więc, że długotrwale bezrobocie to problem zarówno ludzi młodych, będących w wieku potencjalnie największej aktywności zawodowej, jak i osób starszych, które nadal jeszcze mogą być aktywne zawodowo. Z jednej strony są to osoby, które dopiero wchodzi na rynek pracy, jednak ze względu na jego uwarunkowania nie mogą znaleźć zatrudnienia, a z drugiej – osoby, które niejednokrotnie posiadają duże doświadczenie zawodowe, jednak ze względu na wiek nie są w stanie pokonać konkurencji na rynku pracy.

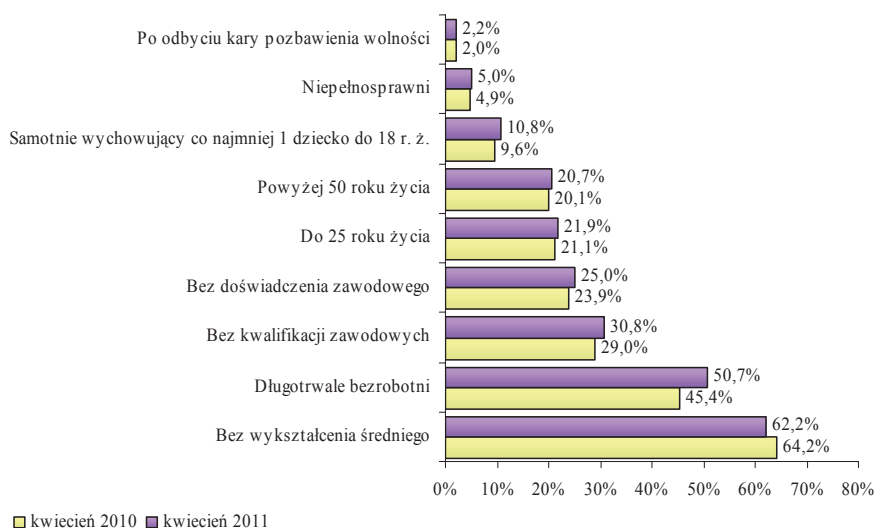
Istotny jest jednak problem niedostatecznego wykształcenia długotrwale bezrobotnych. Jak wynika z wykresu, znaczną część (38,6%) stanowią osoby, legitymujące się wykształceniem gimnazjalnym lub niższym, natomiast 29,2% to bezrobotni, którzy mają wykształcenie zasadnicze zawodowe.

Dodatkowo, okazuje się, że jedna trzecia długotrwale bezrobotnych posiada krótki staż pracy nie przekraczający roku (16,2%) bądź nie ma go w ogóle (17,6%). Ponad jedna piąta natomiast pracowała przez okres od roku do pięciu lat. Brak doświadczenia zawodowego bądź krótki staż pracy w sytuacji przedłużającego się okresu pozostawania *na bezrobociu*, okazuje się kolejną przeszkodą w podjęciu zatrudnienia.

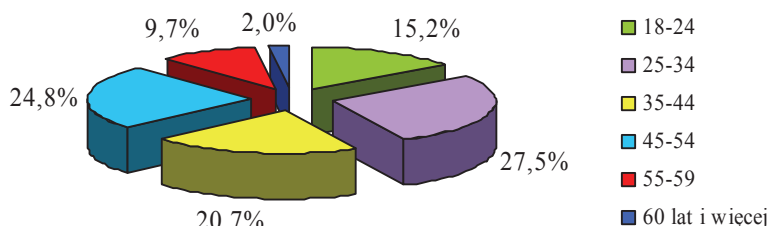
W świetle tych danych bardzo widoczne staje się współistnienie i nakładanie na siebie powodów znalezienia się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które znacznie utrudniają integrację zawodową i społeczną. Osoba, która została zaliczona do grup szczególnego wsparcia ze względu na status długotrwale bezrobotnej, może jednocześnie mieć ukończone 50 lat, nie legitymować się wykształceniem średnim, nie posiadać doświadczenia zawodowego ani kwalifikacji, być niepełnosprawna i wychowywać samotnie dziecko...

Oprócz grup powszechnie i prawnie uznanych za zagrożone lub podlegające wykluczeniu zawodowemu i społecznemu, należy pamiętać także o osobach, rodzinach i grupach, których aktywny udział w życiu społecznym i zawodowym z różnych względów jest

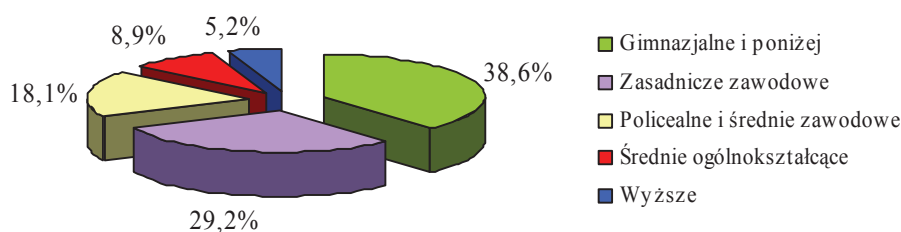
### Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w województwie warmińsko-mazurskim (kwiecień 2010–2011)



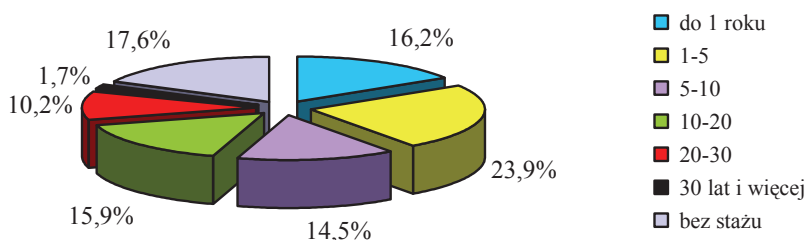
### Struktura długotrwale bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według grup wiekowych (I kwartał 2011)



### Struktura długotrwale bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według wykształcenia (I kwartał 2011)



### Struktura długotrwale bezrobotnych w województwie warmińsko-mazurskim według stażu pracy (I kwartał 2011)



utrudniony lub uniemożliwiony, a którym również trzeba pomóc. Wystarczy wymienić, jako przykład, rodziców i rodziny osób niepełnosprawnych lub przewlekłe chorych, a także przedstawicieli innych wyznań o niskim poziomie akceptacji społecznej. Coraz bardziej znana staje się również kwestia wykluczenia cyfrowego, dotyczącego osoby, które nie potrafią lub nie mają możliwości korzystania z najnowocześniejszych mediów komunikacyjnych.

Takich osób i grup jest wiele, również w naszym najbliższym otoczeniu. Aby im pomóc, potrzeba z jednej strony

dobrych chęci i zainteresowania innych osób, ale z drugiej – wsparcia instytucjonalnego i prawnego, wymagającego niejednokrotnie ścisłej współpracy instytucji rynku pracy, instytucji pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych.

Może warto w tym kontekście przyrzeć się również ekonomii społecznej? Obecnie w politykach rynku pracy, głównie w krajach wysoko rozwiniętych, na szeroką skalę podejmowane są różnorodne działania, które mają pomóc włączyć zmarginalizowane grupy do zbiorowości pracujących, a które

*mieszczą się w ekonomii społecznej.* Jej podstawową zasadą jest przewaga działań społecznych nad dążeniem do maksymalizacji zysku pieniężnego, natomiast jej trzon stanowią przedsiębiorstwa społeczne.

Zachęcam do przeczytania rozmowy na temat ekonomii społecznej z Panem Krzysztofem Margolem (Nidzicka Fundacja Rozwoju NIDA), która znajduje się na następnych stronach tego wydania Biuletynu.

Izabela Stolarska

Wydział Polityki Rynku Pracy  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

*Okiem eksperta*

## O EKONOMII SPOŁECZNEJ W TEORII I PRAKTYCE Z PANEM KRZYSZTOFEM MARGOLEM (NIDZICKA FUNDACJA ROZWOJU NIDA) rozmawiała Izabela Stolarska

**Pojęcie ekonomii społecznej dla wielu osób jest pojęciem nieznanym, a często kojarzy się wyłącznie z funkcjonowaniem spółdzielni socjalnych. Czy mógłby Pan przybliżyć nam pojęcia ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej?**

Ekonomia społeczna ma wiele różnych, bardziej lub mniej spójnych definicji. Dla mnie jest to ekonomia z celami społecznymi jako celami nadrzędnymi i głównymi powodami powołania i funkcjonowania społecznych firm. Przedsiębiorstwo społeczne musi więc przestrzegać wszystkich zasad ekonomicznych tak jak każda inna firma, przy czym dochód z tej działalności przeznaczany jest na cele społeczne. Te są różne, w zależności od lokalnych potrzeb i uwarunkowań. W przypadku *Garncarskiej Wioski* są to stypendia dla młodzieży oraz fundusz aktywizacji osób bezrobotnych.

Przedsiębiorstwo społeczne najczęściej jest pojmowane jako spółdzielnia socjalna. Nie ma jeszcze ustawy i definicji prawnej przedsiębiorstwa społecz-

nego, ale już teraz można uznać, że jest to przedsiębiorstwo, które działa w różnych formach prawnych (spółdzielnia, stowarzyszenie, fundacja, spółka prawa handlowego o statusie non for profit), które prowadzi działalność gospodarczą, zatrudnia osoby, mające najtrudniejsze warunki wejścia na otwarty rynek pracy.

Przedsiębiorstwa społeczne muszą być ekonomicznie samodzielne i wydolne, ale bardzo ważnym aspektem jest publiczne wspieranie ich tworzenia i funkcjonowania oraz budowanie klimatu społecznego i warunków finansowych dla ich rozwoju.

**Jaki jest stan i perspektywy rozwoju ekonomii społecznej w Polsce i w województwie warmińsko-mazurskim? Mam tu na myśli również kwestie rozwiązań prawnych w tym zakresie – istniejących i obecnie projektowanych.**

W naszym regionie jest, w porównaniu do innych regionów, duża aktywność w zakresie ekonomii społecznej.

Istnieje m.in. efekt zaangażowania wielu instytucji i organizacji oraz uporządkowanego, systemowego wsparcia takich inicjatyw w regionie. Funkcjonuje zespół ds. rozwoju i promocji ekonomii społecznej, w którym uczestniczą przedstawiciele kluczowych dla tego obszaru aktywności instytucji i organizacji. Funkcjonują lokalne programy i instrumenty wspierania przedsiębiorczości społecznej. W wielu gminach jest duża przychylność i zrozumienie lokalnych władz.

Na poziomie ogólnopolskim przygotowywane są nowe, zachęcające do aktywności w sektorze ekonomii społecznej, rozwiązania prawne i finansowe. Już wkrótce ruszą regionalne fundusze pożyczkowe, jeszcze wcześniej pojawią się dotacje dla założycieli spółdzielni socjalnej. Kwestią kluczową jest ciągle niewielka świadomość funkcji ekonomii społecznej w rozwoju lokalnym i włączania do społecznej i ekonomicznej aktywności osób bezrobotnych, niepełnosprawnych, bezdomnych.

**W opracowaniach, dotyczących ekonomii społecznej, wskazuje się, iż jej rozwój napotyka na szereg barier, przede wszystkim prawnych, instytucjonalnych i finansowych, ale także wynikających z niewystarczającej wiedzy i uprzedzeń społeczeństwa. Jakże są, według Pana, główne bariery rozwoju ekonomii społecznej?**

Jedną z głównych barier jest brak wiedzy i świadomości o znaczeniu ekonomii społecznej dla osób ze środowisk społecznie marginalizowanych. Ta świadomość jest szczególnie ważna u przedstawicieli lokalnych władz: wójtów, burmistrzów, radnych. To tam, na poziomie lokalnego samorządu, mogą zapadać kluczowe decyzje w zakresie wspierania inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej, tworzenia klimatu społecznego i warunków do tworzenia przedsiębiorstw społecznych.

Inną, bardzo ważną, barierą jest brak systemowych instrumentów wspierania przedsięwzięć z zakresu ekonomii społecznej, np. brak dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania przedsiębiorstw społecznych.

Trwające od pewnego czasu prace Zespołu ds. systemowych rozwiązań w ekonomii społecznej (zespół powołany przez Premiera D. Tuska), już wkrótce będą miały wymierne rezultaty w postaci m.in. ustawy o przedsiębiorstwach społecznych, która po raz pierwszy zdefiniuje, czym jest przedsiębiorstwo społeczne. To będzie miało ogromne znaczenie dla przygotowania i stosowania różnych form wsparcia dla tych firm.

### **Jakie działania sprzyjają ograniczaniu tych barier?**

Działania takie dotyczą wielu obszarów: doradztwo, szkolenia, promocja, dostęp do instrumentów finansowych (dotacje, pożyczek, poręczeń). Podejmuje je wiele instytucji i organizacji pozarządowych w regionie i na poziomie ogólnopolskim. Tworzone są lokalne i regionalne fundusze wspierania przedsiębiorstw społecznych, w naszym regionie np. pożyczki udzielane przez Nidzicką Fundację Rozwoju NIDA. Realizowane są także projekty z wykorzystaniem środków w ramach programów PO KL, PROW LEADER, PO FIO (IV priorytet dotyczy wyłącznie ekonomii społecznej). Przygotowywany jest przez Ministerstwo Rozwoju Regional-

nego, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej oraz Bank Gospodarstwa Krajowego pilotaż funduszu pożyczkowego dla przedsiębiorstw społecznych, który już na początku 2012 roku rozpocznie działalność.

W ramach projektów systemowych tworzone są nowe formy wsparcia dla inicjatyw z zakresu ekonomii społecznej, wspomniane już rozwiązania prawne oraz pomoc dla regionalnych ośrodków wspierania ekonomii społecznej przez sieć Centrów Ekonomii Społecznej.

Ograniczeniu barier służą organizowane, we współpracy z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej i Woje-

nieniem działań ośrodków pomocy społecznej czy urzędów pracy.

**Przechodząc od teorii do praktyki... NIDA jest liderem projektu Ośrodek Wspierania Inicjatyw Ekonomii Społecznej. Czy mógłby Pan przybliżyć nam cele i działania tego projektu? Do kogo jest on skierowany?**

Celem Ośrodka jest wszechstronne wsparcie dla osób i instytucji w zakresie pomocy w utworzeniu przedsiębiorstw społecznych, ich rozwoju i promocji ekonomii społecznej. Ofertę bezpłatnych szkoleń, doradztwa podstawowego i specjalistycznego kierujemy do

Z wizytą  
w Garncarskiej  
Wiosce

Garncarki  
przy pracy



osób bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, rolników, członków organizacji pozarządowych, pracowników ośrodków pomocy społecznej, urzędów pracy i samorządów lokalnych.

Zaplanowaliśmy wiele komplementarnych działań, których efektem będą nowe przedsiębiorstwa społeczne, w tym spółdzielnie socjalne, wzmocnienie istniejących przedsiębiorstw społecznych i organizacji pozarządowych oraz zbudowanie lokalnych porozumień, partnerstw na rzecz rozwoju i promocji ekonomii społecznej. Przygotowujemy także pakiet promocyjny dla przedsiębiorstw społecznych. Raz w roku organizować będziemy Targi Ekonomii Społecznej w Garncarskiej Wiosce, opracowujemy katalog produktów przedsiębiorstw społecznych, który upowszechnimy w środowiskach samorządów, organizacji pozarządowych i biznesu. W tym roku wydamy również publikację nt. marketingu przedsiębiorstw społecznych, która będzie pomocnym narzędziem dla spółdzielni socjalnych, spółek non for-

wódzkim Urzędem Pracy, seminaria, szkolenia i konferencje dla przedstawicieli samorządów lokalnych, ponieważ tam właśnie jest ogromny, ale wciąż mało jeszcze wykorzystywany potencjał wspierania społecznej przedsiębiorczości.

### **Czy ekonomia społeczna może stanowić lekarstwo na problemy bezrobocia i wykluczenia społecznego?**

To nie jest ani panaceum ani nawet zwykłe lekarstwo, a raczej alternatywa dla obecnie stosowanych form aktywizacji lub np. pobierania zasiłków przez osoby bezrobotne. Zaangażowanie w różne przedsięwzięcia z zakresu ekonomii społecznej, od aktywności w organizacjach społecznych po utworzenie przedsiębiorstw społecznych, jest znakomitym i znaczącym uzupeł-



Na scenie...  
wspólnym  
mianownikiem  
działań,  
podejmowanych  
przez  
*Garncarską  
Wioskę*  
są tradycje  
mazurskie,  
regionalne  
obyczaje  
i dawne  
rzemiosło

będzie jedną z ważniejszych atrakcji w Regionie.

**Czy *Garncarska Wioska* w swojej działalności, a także w procesie jej powstawania, miała do czynienia z barierami, o których rozmawialiśmy wcześniej? A może raczej wskaże Pan na przejawy przychylności wobec tego przedsięwzięcia?**

Oczywiście bariery były, są i z pewnością jeszcze będą. Pierwszą barierą społeczną była niewiara i zwątpienie, czy coś takiego, czy taki ekonomiczny eksperyment się powiedzie. Determinacja wielu osób, naszych partnerów i przyjaciół, pozwoliła tę barierę pokonać. Były bariery finansowe, które również wspólnie z partnerami i przyjaciółmi pokonaliśmy. Na każdym etapie potrzebna była ogromna determinacja, dyscyplina i przekonanie, że to co wspólnie tworzymy ma sens ekonomiczny i wielką potrzebę społeczną, a to bardzo wzmacnia.

**Mówiąc o przedsiębiorczości społecznej skupiliśmy się na *Garncarskiej Wiosce*, ponieważ jest nam najbardziej znana. Mówiąc nam, mam na myśli mieszkańców regionu. A czy dla rozszerzenia perspektywy może Pan wskazać inne inicjatywy, jako przykłady dobrych praktyk w zakresie ekonomii społecznej – realizowane nie tylko w naszym, ale także i innych regionach Polski?**

Zarówno w naszym regionie jak i w całej Polsce istnieje bardzo wiele znakomitych przykładów przedsiębiorczości społecznej. Firmy te wykonują bardzo różnorodne działania, które wykorzystują nisze rynkowe, potrzeby społeczne i rynkowy popyt. Są to spółdzielnie socjalne, spółki i stowarzyszenia, które posiadają znakomite produkty, o bardzo dobrej jakości.

Nie chcę wymieniać ich z nazwy, mamy z wieloma z nich kontakty, wymieniamy się doświadczeniami, ale już wkrótce przedsiębiorstwa społeczne z naszego regionu będą mogły zaprezentować się 6 sierpnia na Targach Ekonomii Społecznej w *Garncarskiej Wiosce*, a ich oferty zamieścimy w opracowywanym *Katalogu Ofert Przedsiębiorstw Społecznych*. Mamy nadzieję, że z tych ofert skorzystają także samorządy lokalne, ośrodki pomocy społecznej, urzędy pracy oraz różne departamenty Urzędu Marszałkowskiego.

profit oraz stowarzyszeń i fundacji prowadzących działalność gospodarczą.

**Jakie jest zainteresowanie tego typu działaniami?**

W projekcie dotychczas uczestniczy, w różnych formach, niemal 500 osób. Pracujemy z kilkoma grupami osób, zainteresowanych uruchomieniem spółdzielni socjalnych w Działdowie, Nowym Mieście Lubawskim i Janowcu Kościelnym. Do sierpnia 2012 roku zaplanowaliśmy włączenie w różne formy współpracy ponad 800 osób. Współpracujemy z ośrodkami pomocy społecznej, powiatowymi centrami pomocy rodzinie, urzędami pracy i organizacjami pozarządowymi.

**Chyba najbardziej znanym przykładem przedsiębiorstwa społecznego w naszym regionie jest *Garncarska Wioska*. Skąd pomysł na takie przedsięwzięcie?**

Pomysł zrodził się podczas partnerskich spotkań organizacji pozarządowych, administracji i biznesu z powiatu nidzickiego. Szukaliśmy rozwiązania, które umożliwiłoby aktywność zawodową dla bezrobotnych mieszkańców wsi, podopiecznych ośrodków pomocy społecznej oraz zarejestrowanych osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

W pomysł wykorzystaliśmy nasze wcześniejsze doświadczenia w realizacji projektu *Ginące zawody*, który był swoistym pilotażem dofinansowanym przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności i Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce. Sam pomysł na działalność wymyśliły osoby, które chciały razem z nami tworzyć dla siebie przyszłe miejsce pracy. Jest to więc wypadkowa doświadczeń i zaangażowania partnerów oraz marzeń i pomysłów na życie osób, które zdecydowały się przystąpić do

projektu *Budujemy nowy Lisków* w ramach programu EQUAL.

**Jest to projekt realizowany w szerokim partnerstwie... Kim są jego partnerzy?**

Projekt od 2005 roku realizowany jest w partnerstwie organizacji pozarządowych (Fundacja NIDA, Nidzicki Fundusz Lokalny, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym), Powiatowego Urzędu Pracy, lokalnych przedsiębiorstw i ośrodków pomocy społecznej.

Szczególne wsparcie i zaangażowanie dla tego projektu otrzymujemy z Powiatowego Urzędu Pracy. Mamy także wielu indywidualnych i instytucjonalnych przyjaciół i sponsorów nowych inwestycji. Bez nich – przyjaciół i sprzymierzeńców *Wioska* w takiej skali nie mogłaby się rozwijać.

**Czym zajmuje się *Garncarska Wioska*? Jak określiłby Pan jej rys charakterystyczny?**

*Garncarska Wioska* prowadzi zdwersyfikowaną działalność, dla której wspólnym mianownikiem są tradycje mazurskie, regionalne obyczaje i dawne rzemiosło. To powoduje tworzenie spójnego wizerunku i klimatu wokół takich działań jak warsztaty, pokazy i produkcja ceramiczna, produkcja lokalnych pamiątek (lalki w strojach mazurskich), produkcja papieru czerpanego, warsztaty bibułkarskie i witrażowe, wkrótce także kowalstwo w kuźni wybudowanej w Kamionce na wzorze zabytkowej, mazurskiej kuźni w Łysakowie. *Wioska* organizuje i obsługuje wizyty studyjne, szkolenia, warsztaty, seminaria i konferencje.

Obecnie realizowany jest bardzo ambitny plan tworzenia *Parku Dydaktycznego*, który w naszych zamierzeniach



KAPITAŁ LUDZKI  
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI



UNIA EUROPEJSKA  
EUROPEJSKI  
FUNDUSZ SPOŁECZNY



Artykuł współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

*Europejski Fundusz Społeczny*

## PO KL DLA PRZEDSIĘBIORSTW – DOŚWIADCZENIA I PERSPEKTYWY

Jednym z obszarów, na których koncentruje się wsparcie, oferowane w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki jest rozwój potencjału adaptacyjnego pracowników i przedsiębiorstw. Szeroko rozumiany rozwój kapitału ludzkiego ma się przyczynić do pełniejszego wykorzystania zasobów pracy oraz wsparcia wzrostu konkurencyjności gospodarki.

W wymiarze lokalnym środki z PO KL, głównie w ramach Priorytetu VIII, stymulują rozwój poszczególnych firm poprzez wspieranie ich w zakresie podnoszenia kwalifikacji kadr, zakupu profesjonalnych usług doradczych, wpływających na usprawnienie ich funkcjonowania, tworzenia partnerstw z innymi przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu czy wdrażania w zakładach pracy, przechodzących procesy modernizacyjne bądź adapta-

cyjne, projektów typu *outplacement*, oferujących pomoc zwalnianym pracownikom. Formą wsparcia, najczęściej wybieraną przez przedsiębiorców, są ogólne i specjalistyczne szkolenia dla pracowników i członków kadr zarządzających, realizowane w ramach Poddziałania 8.1.1 PO KL.

W województwie warmińsko-mazurskim, od początku realizacji PO KL, wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych o charakterze regionalnym ob-

jętych zostało w sumie 1 507 przedsiębiorstw (stan na koniec 2010 roku). Liczba ta wskazuje na duże zainteresowanie oferowaną pomocą, jednak pierwsze konkursy ogłaszane w tym zakresie nie cieszyły się szczególną popularnością. W roku ubiegłym na przykład, nie udało się zakontraktować całej puli dostępnych środków. Sytuacja taka spowodowana była w głównej mierze preferowaniem przez przedsiębiorców wsparcia o charakterze typowo inwestycyjnym,



Przeszkolony, kompetentny i zmotywowany pracownik stanowi dla pracodawcy nieocenioną wartość (fot. Szymon Grzędziński)

Pracodawcy dostrzegają istotną rolę kapitału ludzkiego w rozwoju firmy – zainteresowanie realizacją projektów szkoleniowo-doradczych systematycznie rośnie (fot. Szymon Grzędziński)

a także obawami przed specyficzną, nieznaną im procedurą ubiegania się o dofinansowanie. Pamiętać również należy, że korzyść dla firmy, wynikająca z podniesienia kwalifikacji pracowników nie jest odczuwalna bezpośrednio po zakończeniu realizacji projektu. Pozytywne skutki szkoleń obserwowane są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej.

Obecnie – w związku ze znacznym ograniczeniem źródeł finansowania tzw. projektów twardych oraz zauważalnym przewartościowaniem myślenia u przedsiębiorców, dostrzegających w większym stopniu istotną rolę kapitału ludzkiego w rozwoju firmy – systematycznie rośnie zainteresowanie realizacją projektów szkoleniowo-doradczych. Przykładem tego jest, ogłoszony przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, konkurs w ramach Poddziałania 8.1.1, w którym wstrzymano nabór z powodu trzykrotnego przekroczenia dostępnej puli środków.

Niewątpliwie, na tak pozytywny oddźwięk ze strony warmińsko-mazurskich przedsiębiorców wpływ miały również intensywne działania informacyjno-promocyjne, prowadzone przez Wojewódzki Urząd Pracy we współpracy z innymi instytucjami, zaangażowanymi we wdrażanie PO KL w regionie oraz organizacjami zrzeszającymi pracodawców. Prowadzone działania zaowocowały m.in. upowszechnieniem wiedzy na temat samej możliwości uzyskania dofinansowania, przybliżeniem potencjalnym projektodawcom procedury aplikowania o unijne środki oraz przełamaniem stereotypów funkcjonujących wśród przedsiębiorców, na temat realizacji projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Podkreślenia wymaga również fakt, że po zmianach regulacji prawnych, dotyczących udzielania pomocy publicznej dla przedsiębiorstw, obecnie istnieje możliwość starania się



o dofinansowanie na poziomie 100% wydatków związanych z realizacją projektu. W takim wypadku pomoc na szkolenia występuje w formie tzw. pomocy *de minimis*, która może być udzielona w wysokości nie przekraczającej 200 tysięcy euro w ciągu trzech lat, a jedynym wkładem, jaki muszą wnieść korzystający ze wsparcia, jest poświęcony czas i zaangażowanie.

W naszym regionie, przy wdrażaniu Poddziałania 8.1.1 przyjęto założenie, by wsparcie kierowane było do konkretnych firm, wskazanych z nazwy już we wniosku o dofinansowanie. Wprowadzenie takiego wymogu podyktowane było chęcią rozwiązywania, w wyniku udzielanej pomocy szkoleniowo-doradczej, rzeczywistych problemów danego przedsiębiorstwa, zdiagnozowanych już na etapie przygotowywania projektu. Dodatkowo premiowane są natomiast przedsięwzięcia skierowane do przedstawicieli branż kluczowych dla naszego województwa (tj. firm związanych z branżą meblarską, gastronomią, szeroko rozumianą turystyką czy budownictwem) oraz komplementarne z działaniami, realizowanymi przy udziale funduszy unijnych, pochodzących ze źródeł innych niż EFS. Pożądane są również projekty uwzględniające indywidualne wsparcie dla pracowników, którzy ukończyli 50 lat czy pracowników niepełnosprawnych. Należy jednak pamiętać, że w pierwszej kolejności oceniana jest rzetelność i poprawność przygotowania wniosku.

Perspektywy na przyszły rok, dla przedsiębiorców zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji kadr i inwestowaniem w kapitał ludzki, są bardzo dobre. Do rozdysponowania będzie sporo funduszy, gdyż w 2012 roku uruchomione zostaną środki z tzw. Krajowej Rezerwy Wykonania. Jest to dodatkowa pula podzielona między 8 regionów, które wykazały się najwyższym poziomem wykonania kontraktacji oraz certyfikacji wydatków. Pierwsze miejsce w tym rankingu przypadło Województwu Warmińsko-Mazurskiemu, dzięki czemu nasz region zyskał dodatkowe 68 milionów euro do wydania w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Spora część tych środków – ok. 10 mln euro – zostanie zarezerwowana na wsparcie przedsiębiorstw.

Warto zatem już dziś rozpocząć przygotowania do startu w konkursie. Przykłady firm, które pomyślnie *przebrnęły* drogę od złożenia wniosku o dofinansowanie do końcowego rozliczenia projektu i już obserwują pozytywne zmiany dowodzą najlepiej, że pomimo konieczności poniesienia w początkowej fazie ubiegania się o dofinansowanie określonych nakładów czasu, pracy i środków finansowych, w ostatecznym bilansie przeszkolony pracownik – kompetentny, zmotywowany, mający poczucie współodpowiedzialności za losy firmy – stanowi nieocenioną wartość.

Zespół ds. Informacji i Promocji  
w Wydziale Obsługi EFS  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

# JAK ZACIEKAWIĆ PRACODAWCĘ?

Wszyscy, którzy mają jakiekolwiek doświadczenie w poszukiwaniu zatrudnienia w ciągu ostatnich lat, doskonale wiedzą, jak trudno jest zaciekać pracodawcę, choćby na tyle, aby zaprosił kandydata na rozmowę kwalifikacyjną.

**S**pecjaliści z branży doradztwa zawodowego i personalnego radzą, aby perfekcyjnie przygotować dokumenty aplikacyjne, a więc przede wszystkim życiorys zawodowy i list motywacyjny. Proponują różne wzory, udzielają wskazówek, oferują pomoc w formułowaniu i precyzowaniu myśli. Wszyscy zgodnie twierdzą, że dokumenty aplikacyjne stanowią wizytówkę kandydata – najczęściej to one trafiają w ręce pracodawcy, zanim trafi do niego sam kandydat. Jak w takim razie przygotować dokumenty; w jaki sposób opisać swoje doświadczenia i przygotowanie zawodowe, aby pozytywnie wyróżniły się spośród stosu innych aplikacji?

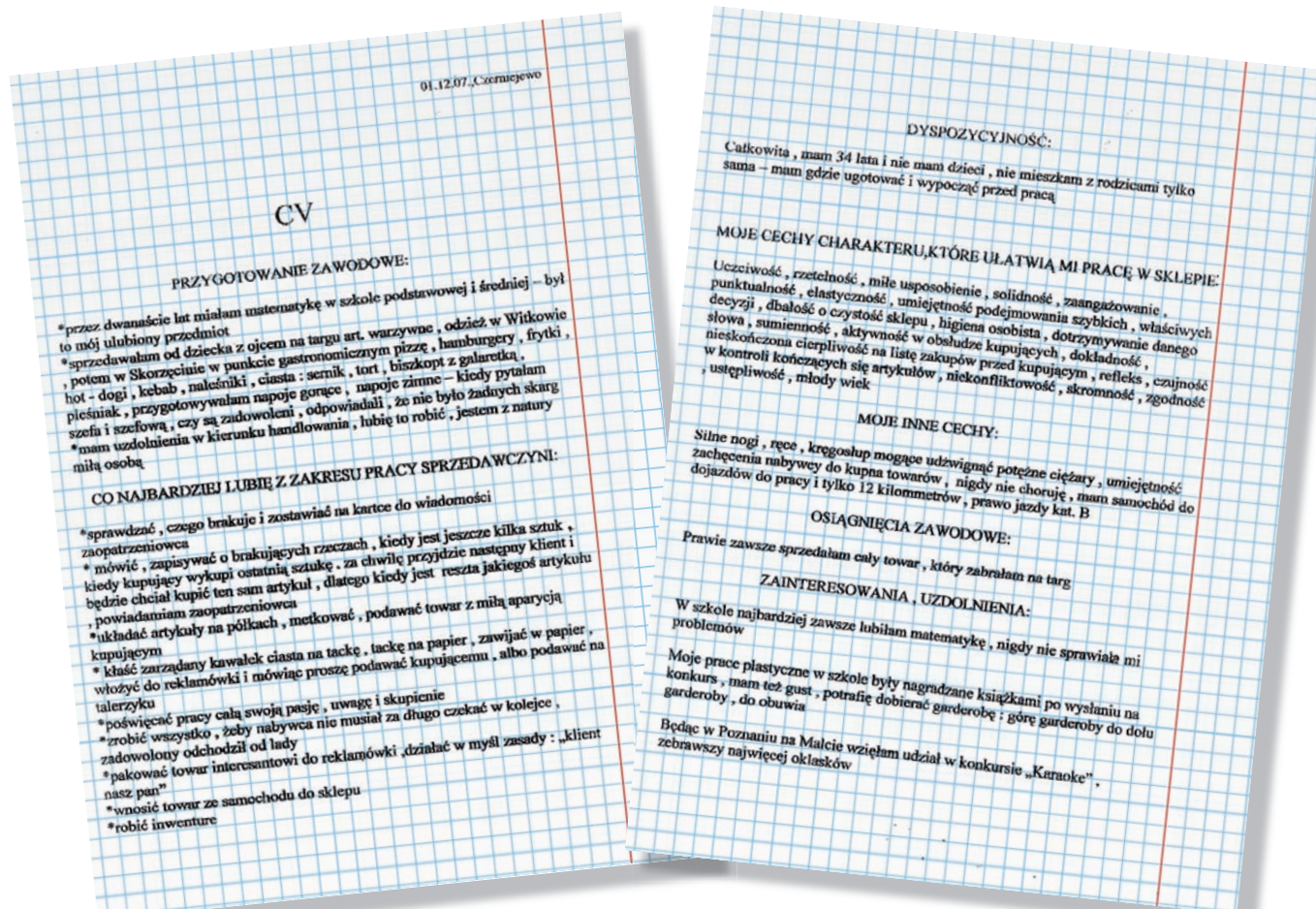
Załóżmy, że na stanowisko sprzedawcy w niedużym punkcie detalicznym

ubiega się kilkudziesięciu kandydatów – absolwentów szkół handlowych i doświadczonych sprzedawców. Wszyscy składają dokumenty aplikacyjne, przygotowane samodzielnie lub z pomocą specjalistów. Listy motywacyjne nawiązują do znajomości branży i opowiadają o doświadczeniu w charakterze sprzedawcy. W każdym, kandydaci wskazują na korzyści, jakie przyszedł pracodawca może zyskać po zatrudnieniu wybitnego sprzedawcy oraz opisują swoje atuty i gotowość do nawiązania bezpośredniego kontaktu. Życiorysy zawodowe są równie atrakcyjne – wykształcenie i doświadczenie kandydaci przedstawiają swoje dodatkowe umiejętności i zainteresowania handlowe. Jak spośród

tylu podobnych aplikacji wybrać jedną lub kilka sporządzonych przez osoby, z którymi pracodawca mógłby nawiązać współpracę?

Polecam poniższy tekst życiorysu zawodowego, który trafił do mnie z nieznanego źródła i zachęcam do refleksji nad tematem: *Jak można sporządzić życiorys zawodowy? Czy zawsze powinien odpowiadać przyjętym normom? Czy musi być profesjonalny i schematyczny?* Gdybym to ja poszukiwała kandydata na stanowisko sprzedawcy, autorkę tego życiorysu poznałabym najchętniej.

Bożena Piątek  
Centrum Informacji  
i Planowania Kariery Zawodowej  
w Olsztynie



# WARMIŃSKO-MAZURSKIE I PODLASKIE – DOŚWIADCZENIA, WYZWANIA, PERSPEKTYWY

W dniach 26–27 maja br. w Białymstoku, na wspólnym posiedzeniu obradowali członkowie Wojewódzkich Rad Zatrudnienia Województw Warmińsko-Mazurskiego i Podlaskiego, kadra kierownicza Wojewódzkich Urzędów Pracy w Białymstoku i Olsztynie oraz dyrektorzy powiatowych urzędów pracy z obu województw. Spotkanie miało na celu podjęcie wspólnego przedsięwzięcia w zakresie promocji usług rynku pracy, finansowanych ze środków Funduszu Pracy.

Dane statystyczne, charakteryzujące rynki pracy w województwach warmińsko-mazurskim i podlaskim, wskazują na korzystniejszą sytuację województwa podlaskiego na mapie krajowego bezrobocia. Wystarczy wziąć pod uwagę chociażby wskaźnik stopy bezrobocia, który stawia województwo warmińsko-mazurskie na pierwszym miejscu w kraju pod względem jego wysokości (kwiecień 2011 – 20,5%), natomiast województwo podlaskie sytuuje w grupie województw o jednym z niższych wskaźników w kraju (13,3%), dystansując pod tym względem województwo warmińsko-mazurskie o 7,4 pkt. proc. Również poziom bezrobocia, mierzony w liczbach bezwzględnych, daje korzystniejszy obraz sytuacji na rynku pracy naszych sąsiadów (65,2 tys. osób) niż obserwowany w regionie warmińsko-mazurskim (110,2 tys. osób).

Mimo tych dysproporcji, kreowanie i realizowanie regionalnych polityk rynku pracy, polegających na łagodzeniu skutków bezrobocia poprzez promocję zatrudnienia i aktywizację bezrobotnych, opiera się na określonych zasadach. Natomiast ważnym staje się wypracowanie i stosowanie najbardziej skutecznych praktyk, zbudowanych na wieloletnim doświadczeniu pracowników publicznych służb zatrudnienia. Rolę konsultacyjno-opiniotwórczą w tym obszarze pełnią Wojewódzkie Rady Zatrudnienia, uczestnicząc w procesie monitorowania realizacji regionalnej polityki rynku pracy.

Dobrze rozumiana idea partnerstwa instytucjonalnego może przynieść zaangażowanym stronom jedynie korzyści. Ta, wielokrotnie potwierdzona teza, stała się motorem sprawczym zawarcia między Wojewódzkimi Urzędami Pracy w Olsztynie i Białymstoku, porozumienia w zakresie wspólnych

Dr Adam Tomanek omawia wpływ Funduszu Pracy na rynek pracy i gospodarkę w województwie



Specjalnie dla uczestników spotkania zaśpiewali uczestnicy Festiwalu Muzyki Cerkiewnej z Ukrainy i Gruzji

przedsięwzięć, dotyczących między innymi promocji usług rynku pracy, finansowanych ze środków Funduszu Pracy. W szczególności dotyczy to organizacji Tygodnia Kariery Zawodowej oraz przeprowadzenia kampanii informacyjno-promocyjnej w zakresie wyjazdów do pracy za granicę w ramach sieci EURES (europejskie służby zatrudnienia). Przyśięgając do porozumienia, kierowano się przesłanką, iż pokonywanie podobnych problemów, oparte na wymianie dobrych praktyk, wzajemnym szacunku do przedstawianych racji, może przynieść wiele korzyści.

Problemem, podnoszonym podczas dwudniowych obrad, były również konsekwencje drastycznie obniżonego limitu środków Funduszu Pracy na aktywizację bezrobotnych w 2011 roku. Ważny głos w dyskusji stanowiło zaprezentowanie przez dr Adama Tomanka *Wpływu Funduszu Pracy na rynek pracy i gospodarkę w województwie*. Przedstawiając funkcjonujące w kraju modele rynku pracy, dr Tomanek skupił się na zaprezentowaniu dwóch głównych nurtów polityki państwa na rynku pracy:

- ograniczającego walkę z bezrobociem do realizacji celów osłono-

wych (zasiłki) oraz aktywnej polityki rynku pracy,

- akcentującego znaczenie zintegrowanej polityki społeczno-gospodarczej, której elementem jest aktywna polityka rynku pracy. Priorytetowe znaczenie przypisuje się tu promowaniu zatrudnienia i ograniczaniu przyczyn ekonomicznych, powodujących likwidację miejsc pracy, nie ignorując aktywnej polityki rynku pracy. Programy rynku pracy uzupełniają prozatrudnieniową politykę społeczno-gospodarczą państwa, tworząc zintegrowany system przeciwdziałania bezrobociu.

Z doświadczeń krajów starej UE wynika, że aktywna polityka rynku pracy, choć niezbędna dla ludzi, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy,

na przykład niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych, osób bez kwalifikacji zawodowych jest mało efektywna. W 80–90% spadek bezrobocia wynika z poprawy koniunktury, a nie tego typu programów. Prowadzi do *reprodukcji* zasiłkobiorców, a nie trwałego zmniejszenia bezrobocia.

Sytuacja na rynku pracy w regionach podlaskim i warmińsko-mazurskim oraz wpływ Funduszu Pracy na rynek pracy, to nie jedyne zagadnienia poruszane podczas spotkania. Wstępem do dyskusji na temat migracji zagranicznych była informacja związana z bezpieczną pracą zagranicą (agencje zatrudnienia, EURES), z którą zapoznał zebranych Wicedyrektor ds. Rynku Pracy WUP w Białymstoku, Jarosław Sadowski. Natomiast informację *Kształcenie ustawiczne – dobre praktyki PUP*

w województwie podlaskim zaprezentowaną przez Dorotę Iwanowską-Kleotko – Kierownika Wydziału Rynku Pracy w WUP w Białymstoku, zakończyła miła uroczystość wręczenia, wyróżniającym się pod względem innowacyjności pomysłu na realizację szkoleń dla bezrobotnych, dyrektorom powiatowych urzędów pracy.

Mówiąc najkrócej, było merytorycznie i coś... *dla ducha*. Gospodarze pokazali gościom z warmińsko-mazurskiego podczas zwiedzania Supraśla, kawałek przepięknego Podlasia. Specjalnie dla uczestników spotkania zaśpiewali uczestnicy Festiwalu Muzyki Cerkiewnej z Ukrainy i Gruzji.

Barbara Seroka-Piotrowska  
Wydział Polityki Rynku Pracy  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

## Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

# EUROPEJSKIE DNI PRZEDSIĘBIORCZOŚCI MŁODYCH NA WARMII I MAZURACH

Europejskie Dni Przedsiębiorczości Młodych to inicjatywa Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie, wybrana spośród wielu zgłoszeń w Polsce, do współpracy z Komisją Europejską w zakresie programu Youth@Work, w ramach polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej. Program ten został rozpoczęty przez Prezydencję węgierską i zainaugurowany podczas konferencji *Repositioning Public Employment Services to Enhance Youth Employment Prospects*, która odbyła się w dniach 28–29 kwietnia 2011 roku w Budapeszcie.

### Przedsiębiorczość – pomysł młodych na życie

Europejskie Dni Przedsiębiorczości Młodych to wiele ciekawych wydarzeń. Zainauguruje je Międzynarodowa Konferencja *Przedsiębiorczość – pomysł młodych na życie* z udziałem ekspertów z Unii Europejskiej, która odbędzie się 12 października 2011 roku w Centrum Konferencyjno-Szkoleniowym Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Podczas konferencji zaprezentowana zostanie sytuacja młodych ludzi na rynku pracy oraz specyfika przedsiębiorczości tej grupy w Unii Europejskiej.

Uczestnicy konferencji dowiedzą się również, jak kształtowane są postawy przedsiębiorcze wśród dzieci i młodzieży oraz w jakim kierunku rozwijają się kom-

petencje młodych ludzi w zakresie kierowania własną firmą. Przedstawione zostaną finansowe i pozafinansowe formy wsparcia młodych osób, zakładających i prowadzących działalność gospodarczą, natomiast młodzi przedsiębiorcy z regionu Warmii i Mazur oraz UE/EOG opowiedzą, w jaki sposób osiągnęli sukces.

### Międzynarodowe Targi Pracy, Edukacji i Kariery

Po konferencji rozpoczną się Międzynarodowe Targi Pracy, Edukacji i Kariery z udziałem wystawców, reprezentujących pracodawców, szczególnie sektora małych i średnich przedsiębiorstw z regionu Warmii i Mazur oraz z zagranicy; a także uczelnie wyższe, technika, szkoły zawodowe, centra kształcenia

zawodowego, centra informacji i planowania kariery zawodowej, instytucje szkoleniowe, agencje zatrudnienia oraz inkubatory przedsiębiorczości.

Podczas targów będzie można skorzystać z konsultacji doradców EURES, przedstawicieli Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Skarbowego, Urzędu Miasta, Głównego Urzędu Statystycznego, banku, funduszy pożyczkowych oraz porad prawników prawa pracy Państwowej Inspekcji Pracy, doradców zawodowych i psychologów.

### Jak odnieść sukces i czy nadają się na przedsiębiorcę?

Wymianie informacji i doświadczeń służyć będą panele dyskusyjne: *Jak odnieść sukces?* – z udziałem młodych

przedsiębiorców, którzy z powodzeniem prowadzą własne firmy; *Przedsiębiorczość a mobilność zawodowa na terenie UE* z udziałem doradców EURES z krajów UE, a także *Przedsiębiorczość akademicka* z udziałem organizacji studenckich oraz władz uczelnianych w zakresie społeczno-zawodowej działalności studenckiej. Młodzież szkół średnich i wyższych będzie mogła wziąć udział, w organizowanych równolegle, warsztatach pod hasłem *Czy nadaję się na przedsiębiorcę*, prowadzonych przez doradców zawodowych, a skierowanych na określenie umiejętności społecznych w kontekście prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Korzystając z obecności przedstawicieli Europejskich Służb Zatrudnienia – doradców EURES na 13 października zostało zaplanowane spotkanie warsztatowe z udziałem przedstawicieli innych instytucji i organizacji, zajmujących się sprawami młodych ludzi w kontekście ich funkcjonowania na rynku pracy. Ma ono na celu wymianę doświadczeń,

dobrych praktyk, a szczególnie istotne będzie wskazanie podobieństw i różnic w postawach młodzieży na rynku pracy w Polsce i innych krajach unijnych.

Kontynuacją wydarzeń Europejskich Dni Przedsiębiorczości Młodych będą spotkania doradców zawodowych z urzędów pracy, OHP, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz akademickich biur karier z młodzieżą, uczącą się w szkołach województwa warmińsko-mazurskiego, mające na celu uświadomienie młodym ludziom roli doradztwa zawodowego w planowaniu kariery zawodowej. Doradcy będą również udzielać porad i konsultacji w zakresie wyboru zawodu, kierunku kształcenia oraz zakładania działalności gospodarczej.

### Konkurs wiedzy o przedsiębiorczości

Zanim jednak oficjalnie zainaugurowane zostaną Europejskie Dni Przedsiębiorczości Młodych we wrześniu nastąpi ogłoszenie *Konkursu wiedzy o przedsiębiorczości*, skierowanego do uczniów

szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych województwa. Wszelkie informacje na jego temat zostaną umieszczone na stronie internetowej Urzędu, w utworzonej w tym celu, zakładce. Organizatorzy przewidzieli atrakcyjne nagrody, które zostaną wręczone laureatom podczas konferencji.

Zapraszamy wszystkich, młodych i starszych, do udziału w Europejskich Dniach Przedsiębiorczości. Jesteśmy przekonani, że nasz udział w programie Youth@Work, jako akcent polskiej Prezydencji w Unii Europejskiej, przyniesie wiele satysfakcji nam – organizatorom oraz wzmocni prestiż Warmii i Mazur nie tylko w kraju, ale również w całej Europie. Najwięcej jednak korzyści przyniesie młodym mieszkańcom naszego regionu, wskazując przedsiębiorczość jako sposób na życie oraz kapitał na sukces.

Bożena Piątek i Elżbieta Amulewicz  
Koordynatorzy Europejskich  
Dni Przedsiębiorczości Młodych  
na Warmii i Mazurach  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

*Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie*

## ASSESSMENTCENTER – NOWE NARZĘDZIE PRACY DORADCÓW ZAWODOWYCH. REALIZACJA PROJEKTU W RAMACH PROGRAMU LEONARDO DA VINCI

Jednym z wielu zadań, realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie jest prowadzenie współpracy zagranicznej. Opiera się ona przede wszystkim na porozumieniach, a także projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej i innych źródeł.

W dniu 24 lutego 2009 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie podpisał list intencyjny, który zapoczątkował przygotowania do realizacji projektu *Daj Szansę Kompetencjom. Przejrzystość i samozatrudnienie migracji pracującej poprzez Centra Oceny*. Liderem projektu, realizowanego w okresie od 1 października 2009 roku do 30 września 2011 roku, jest Prowincja Perugia z Włoch. Podstawowymi działaniami są natomiast szkolenia dla doradców za-

wodowych z metody Assessmentcenter oraz warsztaty dla migrantek, służące lepszej asymilacji na rynku pracy.

W 2010 roku miały miejsce dwa spotkania międzynarodowe: pierwsze odbyło się w Berlinie w dniach od 23 do 25 lutego 2010 roku, natomiast drugie – w Olsztynie, w dniach od 30 listopada do 1 grudnia 2010 roku. Ogólna wartość projektu wynosi 37 040,00 €, a finansowanie w ramach tego projektu pochodzi w 80% z Programu Leonardo da Vinci

i 20% z wkładu własnego, rozliczanego czasem pracy pracowników, zaangażowanych w realizację działań projektowych. Językiem projektowym jest język angielski, jednak wszystkie dokumenty oraz produkty tłumaczone są na języki wszystkich partnerów, uczestniczących w projekcie.

Wśród zadań Wojewódzkiego Urzędu Pracy, realizowanych w projekcie należy wskazać przeprowadzenie badań na temat stanu migracji w wojewódz-



Warsztaty z zastosowania metodologii Assessmentcenter w dniach 04–08.04.2011 r.



Tworzenie raportu kompetencji z przeprowadzonego zadania

twie warmińsko-mazurskim, a także zbadać zawody deficytowe i nadwyżkowe, organizację szkolenia dla doradców zawodowych oraz warsztatów z udziałem grupy docelowej migrantek. Skoncentrowano się tu przede wszystkim na kobietach, które po powrocie do kraju próbują na nowo odnaleźć się na rynku pracy. Wyniki badań wszystkich partnerów projektu zostały ujęte w raporcie podsumowującym.

Branżami najbardziej istotnymi z punktu widzenia zatrudnienia okazały się byturystyka oraz sektor usług gastronomicznych, a trzy najbardziej pożądane zawody to: asystent kucharza, obsługa w restauracji lub barze oraz recepcjonista. W celu określenia sytuacji krytycznych, mogących zdarzyć się podczas wykonywania tych zawodów, zostały przeprowadzone warsztaty, w których wzięło udział sześciu ekspertów. Zidentyfikowali oni kompetencje, niezbędne do wykonywania tych trzech profesji. Do takich typowych sytuacji zaliczyli oni między innymi nieprzewidzianą awarię sprzętu w restauracyjnej kuchni, znacznie większą niż się spodziewano liczbę gości, a także kontuzje i wypadki.

Przy wykorzystaniu tych krytycznych sytuacji opracowuje się zadania, które mają symulować, a także umożliwić obserwowanie kompetencji wymaganych do wykonywania danego zawodu. Zadaniami, jakie wykorzystuje się podczas procesu Assessmentcenter są: *Plakat, Super Menu, Obiad Weselny* oraz *Całkowicie normalny dzień w restauracji La Vela*.

Proces Assessmentcenter składał się z dwóch etapów i był przeprowadzany w kraju każdego z partnerów projektu. Pierwsza część to warsztaty dla doradców zawodowych, którzy zostali przeszkoleni przez przedstawicielki niemieckiej firmy Life e. V. z zakresu stosowania metody AC. Z kolei w drugiej części warsztatów,

oprócz doradców zawodowych, bierze udział także wybrana grupa docelowa dziesięciu migrantek – w przypadku partnera polskiego – osób, które pracowały za granicą i wróciły do kraju.

W dniach 4–8 kwietnia 2011 roku w Olsztynie odbyła się pierwsza część wspomnianych warsztatów. W spotkaniu uczestniczyło pięciu doradców zawodowych z WUP w Olsztynie (w tym jeden z Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Elblągu) oraz po jednym z: Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego oraz Powiatowych Urzędów Pracy w Braniewie, Kętrzynie, Nidzicy, Olecku oraz Ostródzie. Warsztaty prowadziły przedstawicielki niemieckiej organizacji pozarządowej Life e. V. Każdego dnia realizowano inne zadanie, podczas którego doradcy raz odgrywali rolę obserwatora, a innym razem sami byli obserwowani. Każda osoba wykonująca zadanie była obserwowana przez dwóch obserwatorów, których zadaniem było robienie notatek z zachowań uczestników. Notatki należało robić tak szczegółowo, jak to tylko możliwe. Następnie obserwatorzy porównywali swoje notatki ze współobserwatorami, oceniali ich według wcześniej ustalonych kryteriów i zapisywali wyniki w tzw. raportach kompetencji. W trakcie rozmowy – *feedback* – obserwatorzy przedstawiali uczestnikom swoje wyniki, porównując je z arkuszami samooceny, a następnie wspólnie z nimi wyciągali wnioski, dotyczące przyszłych kroków zawodowych.

Kolejny etap warsztatów miał miejsce w dniach 16–20 maja 2011 roku w Olsztynie. Wzięli w nim udział przeszkoleni już doradcy zawodowi, a także wybrana, spośród chętnych, docelowa grupa dziesięciu migrantek. Drugi etap polegał na wykonywaniu zadań przez migrantki w kilku wyznaczonych grupach – przy obserwatorach, który-

mi byli doradcy zawodowi. Po każdym zadaniu obserwatorzy wymieniali się swoimi notatkami i spostrzeżeniami, oceniali uczestniczki oraz sporządzali raporty kompetencji. Następnego dnia po wykonaniu danego zadania obserwatorzy przeprowadzali tzw. rozmowę – *feedback* z uczestniczkami, porównując swoje wyniki z ich samooceną. Testowanie metody na wybranej grupie uczestniczek zakończy się sporządzeniem raportów ostatecznych oraz wystawieniem certyfikatu uczestnictwa.

Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie jako Partner polski ma obecnie za zadanie opracować swój wkład do publikacji końcowej, a także newsletter, w którym znajdują się doświadczenia z treningu, przeprowadzonego w Olsztynie. Ponadto, Lider Projektu systematycznie będzie przysyłał materiały, które muszą zostać przetłumaczone na język każdego Partnera i przekazane do prowincji Perugia.

Działania projektowe kończą się we wrześniu br. konferencją podsumowującą w Prowincji Perugia, podczas której zostanie zaprezentowana ulotka z informacjami o projekcie, a także publikacja końcowa, z zawartymi w niej doświadczeniami wszystkich partnerów z przebiegu warsztatów dla doradców oraz migrantek.

Koordynatorem projektu ze strony Partnera polskiego jest Pani Lidia Domańska, Kierownik Wydziału Organizacji Urzędu i Rozwoju Kadr, odpowiedzialna za właściwą realizację oraz ostateczne rozliczenie projektu. Wydziałami współpracującymi i uczestniczącymi w działaniach projektowych są: Wydział Polityki Rynku Pracy, Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Olsztynie oraz Wydział Budżetu i Funduszy.

Karina Pankowska  
Wydział Organizacji i Rozwoju Kadr  
Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

GOŁDAP

Region – lokalne rynki pracy

# JAK ODNALEŹĆ SIĘ NA RYNKU PRACY?

## SZKOLENIE SZUKAM PRACY SZANSĄ DLA OSÓB DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH

*Człowieka nie możesz nauczyć niczego. Możesz mu pomóc odnaleźć to w sobie*  
(Galileo Galilei)

Doświadczenie pokazuje, że posiadanie kwalifikacji zawodowych, zgodnych z potrzebami pracodawców, nie zawsze jest gwarancją sukcesu na rynku pracy. Dla osób bezrobotnych, zwłaszcza tych, które długi czas pozostają bez pracy, poważną barierą w jej znalezieniu stanowi brak umiejętności samodzielnego poszukiwania zatrudnienia oraz prezentacji siebie i swoich kompetencji zawodowych podczas rozmowy z pracodawcą. Istotnym problemem jest również zaniżona samoocena oraz brak podstawowych wiadomości na temat rynku pracy.

Zajęcia klubu pracy mają na celu pobudzenie i motywowanie osób bezrobotnych do bardziej aktywnego poszukiwania pracy oraz uzupełnienie ich wiedzy i umiejętności w tym zakresie. Jest to możliwe do osiągnięcia poprzez kształtowanie pozytywnego myślenia, budowanie motywacji i poczucia własnej wartości oraz ciągłą inspirację

do podejmowania decyzji zawodowych. Ważny aspekt uczestnictwa w zajęciach stanowi wzajemne wspieranie się osób bezrobotnych oraz wymiana osobistych doświadczeń w poszukiwaniu pracy, a tym samym wzbudzenie wiary w możliwość odniesienia sukcesu. Wszystko to prowadzi do przełamania stagnacji i poczucia bezradności osób długotrwale

bezrobotnych bądź zniechęconych bezskutecznym poszukiwaniem pracy.

Szkolenia z zakresu umiejętności poszukiwania pracy prowadzone są w przyjaznej atmosferze. Stosuje się urozmaicone metody szkoleniowe, włącznie z symulacją rozmowy kwalifikacyjnej, nagrywanej na kamerę, która, jak się okazuje, tylko początkowo wzbudza sprzeciw uczestników. Najtrudniejszym zadaniem, stojącym przed liderem klubu pracy, jest przekonanie osób, uczestniczących w zajęciach, o konieczności zmiany sposobu myślenia o sobie i o tym, jakie są możliwości znalezienia pracy.

Zwiększeniu efektywności szkoleń służy włączanie do prowadzenia zajęć reprezentantów gołdapskich firm z różnych branż oraz byłych uczestników klubu pracy – dziś już pracujących. W stałej współpracy z uczestnikami szkolenia pozostają pośrednicy pracy. Dla lepszego zrozumienia treści, dotyczących form zatrudnienia, uczestnicy spotykają się z radcą prawnym, natomiast w trzecim tygodniu szkolenia, w zależności od potrzeb i dla wzmocnienia efektów, odbywają się również zajęcia z psychologiem.

Od stycznia do kwietnia 2011 roku w powiatowym urzędzie pracy w Gołdapi przeprowadzono dwa szkolenia SZUKAM PRACY. Wzięły w nich udział 22 osoby (21 kobiet i 1 mężczyzna) w wieku od 19 do 54 lat, pochodzące z różnych miejscowości powiatu gołdapskiego. Charakteryzował je różny poziom wykształcenia oraz doświadczeń zawodowych. Część uczestników szkolenia wcześniej nie pracowała – kobiety zajęte były dotych-



*Jako osoby długotrwale bezrobotne wielu z nas było osobami zamkniętymi w sobie, baliśmy się niepowodzeń w poszukiwaniu pracy, a to nas zniechęcało. Dzięki tym trzytygodniowym spotkaniom nie tylko poznaliśmy wielu wartościowych ludzi, ale przede wszystkim nauczyliśmy się dostrzegać swoją wartość. Umiemy zaprezentować u pracodawcy swoje zalety, nie wstydzimy się. Staliśmy się osobami bardziej otwartymi na innych, a przede wszystkim mamy większe poczucie własnej wartości na rynku pracy. Dziś już wiemy, że pracę znajdujemy nie najlepsi kandydaci, ale ci którzy potrafią najlepiej jej szukać.* (Uczestniczki szkolenia SZUKAM PRACY)

czas domem i wychowaniem dzieci, inni natomiast niedawno stracili pracę. Czas pozostawania bez zatrudnienia, a tym samym w rejestrze urzędu, był różny dla każdego z nich – począwszy od 3,5 miesiąca do nawet 12 lat.

Chcąc powrócić na rynek pracy, po długim okresie braku aktywności zawodowej, uczestnicy nie wiedzieli, od cze-

go zacząć poszukiwania zatrudnienia i w jakim zawodzie go szukać. Szczególnie kobiety traciły motywację – zniechęcone dotychczasowym, bezskutecznym poszukiwaniem. Były też i takie osoby, które miały w sobie energię, ale nie posiadały jeszcze doświadczenia w poszukiwaniu pracy. Całą grupę łączył jeden cel – uwierzenie we własne możliwości

i znalezienie wymarzonej pracy. W efekcie szkoleń 12 uczestniczek rozpoczęło staż – traktując go jako szansę na zdobycie doświadczenia i pierwszy krok na drodze do przełamania stagnacji zawodowej. Pozostałe osoby nie ustają w poszukiwaniach pracy...

Marta Gawryluk

Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi

## LIDZBARK WARMIŃSKI

## Region – lokalne rynki pracy

# AKADEMIA MAŁEGO BIZNESU

**Rozwój przedsiębiorczości i samozatrudnienia stanowi jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu oraz podnoszenia poziomu aktywności zawodowej, a także pozytywnie wpływa na rozwój społeczno-ekonomiczny regionu. Stąd pomysł na projekt...**

Projekt *Akademia Małego Biznesu* powstał na bazie umowy partnerskiej, zawartej 25 maja 2009 roku, pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Lidzbarku Warmińskim oraz Placówką Kształcenia Zawodowego w Olsztynie. Objęto nim 160 osób, zamieszkałych na terenie dwóch subregionów województwa warmińsko-mazurskiego (olsztyńskiego i elbląskiego), z powiatów: olsztyńskiego (miejskiego i ziemskiego), szczytnieńskiego, nidzickiego, mrągowskiego, kętrzyńskiego, bartoszyckiego, lidzbarskiego, ostródzkiego oraz iławskiego. Realizacja projektu była możliwa dzięki środkom Europejskiego Funduszu Społecznego (Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia) uzyskanym w ramach konkursu, ogłoszonego przez Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie. Całkowita wartość projektu, realizowanego od 1 sierpnia 2009 roku do 30 czerwca 2011 roku, wyniosła 7 311 540 zł (w tym budżet PUP – 6 102 340 zł)

W ramach projektu *Akademia Małego Biznesu* zrealizowano następujące działania:

1. Wsparcie szkoleniowo-doradcze w zakresie zakładania firmy,
2. Coaching wspomagający badanie rynku i pomysłu uczestnika na biznes,
3. Przyznanie jednorazowych dotacji inwestycyjnych,

4. Przyznanie podstawowego wsparcia pomostowego,

5. Przyznanie przedłużonego wsparcia pomostowego,

6. Monitorowanie projektu.

Zainteresowanie udziałem w projekcie było bardzo duże – komisja powołana przez PKZ w Olsztynie oceniła 383 wnioski rekrutacyjne, natomiast ostatecznie do udziału w szkoleniu zakwalifikowano 160 osób. Należy zaznaczyć, iż wszystkie te osoby pozytywnie ukończyły szkolenie, natomiast aż 159 osób złożyło wniosek o przyznanie dotacji inwestycyjnej w ramach konkursu zamkniętego, organizowanego przez PKZ.

Ostatecznie, dotację inwestycyjną w wysokości do 40 tysięcy złotych, przyznano 129 uczestnikom projektu. Z uwagi na trwający kryzys gospodarczy i trudną sytuację finansową otrzymali oni również wsparcie pomostowe

w okresie pierwszych dwunastu miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej. Podstawowe wsparcie pomostowe, pierwszym uczestnikom projektu, zaczęto przyznawać od stycznia 2010 roku na okres 6 miesięcy, a przedłużone na następne 6 miesięcy – od lipca 2010 roku.

Zadowolające okazują się wyniki monitoringu, prowadzonego, przez PUP w Lidzbarku Warmińskim, w trakcie realizacji projektu, obejmującego również działania monitorujące w siedzibie przedsiębiorstw. Zgodnie z nimi, 65 pierwszych uczestników rozpoczęło i prowadziło działalność gospodarczą, zgodnie z zawartą umową, przez okres 12 miesięcy. Po zakończeniu udziału w projekcie 4 przedsiębiorców zawiesiło swoją działalność gospodarczą, a 2 zaprzestało jej prowadzenia. Pozostali uczestnicy projektu (64 osoby) są obecnie rozliczani przez pracowników PUP w Lidzbarku Warmińskim.

Realizacja partnerskiego projektu *Akademia Małego Biznesu* pozwoliła na utworzenie 129 nowych podmiotów gospodarczych, działających w różnych branżach, głównie w sektorze usług: budowlanych, fotograficznych, spawalniczych, hotelarsko-turystycznych, gastronomicznych i kosmetycznych, a także w handlu. O potrzebie realizacji takich przedsięwzięć, oprócz wpływu na rozwój społeczno-gospodarczy regionu, świadczy także satysfakcja osób, które dzięki nim mogą realizować marzenia i zmieniać swoje życie.



Gabinet kosmetyczny  
Przystanek  
Uroda  
Karoliny  
Cyrynowskiej

**MRĄGOWO**
*Region – lokalne rynki pracy*

## TARGI PRACY

Powiatowy Urząd Pracy Mrągowie już po raz drugi uczestniczył w Targach Pracy. Odbły się one 15 kwietnia 2011 r. w auli Zespołu Szkół Zawodowych w Mrągowie. Inicjatorem targów był Powiat Mrągowski, realizujący projekt *Ośrodek Aktywizacji i Planowania Karier Zawodowej w Powiecie Mrągowskim*, współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

W targach uczestniczyli przedsiębiorcy, instytucje oraz uczniowie szkół zawodowych – Zespołu Szkół Zawodowych w Mrągowie, Zespołu Szkół Nr 2 w Mrągowie, Zespołu Szkół Rolniczych w Mrągowie, Zespołu Szkół Specjalnych w Mrągowie oraz Zespołu Szkół Zawodowych w Rybnie.

Celem Targów Pracy było:

- zapoznanie uczniów z pracodawcami na lokalnym rynku pracy, z ich oczekiwaniami oraz wymogami, jakie stawiają potencjalnym

pracownikom, a także z ofertami pracy;

- umożliwienie uczniom nawiązania kontaktu oraz współpracy z pracodawcami;
- przekazanie uczniom informacji na temat usług, oferowanych przez

instytucje rynku pracy – m.in. powiatowe urzędy pracy i prywatne agencje pośrednictwa pracy;

- zapoznanie uczniów z ofertą edukacyjną dla dorosłych, zarówno w powiecie mrągowskim, jak i w województwie warmińsko-mazurskim.



Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie już po raz drugi uczestniczył w Targach Pracy



W Targach Pracy wzięli udział przedsiębiorcy, instytucje rynku pracy oraz uczniowie szkół zawodowych

**MRĄGOWO**
*Region – lokalne rynki pracy*

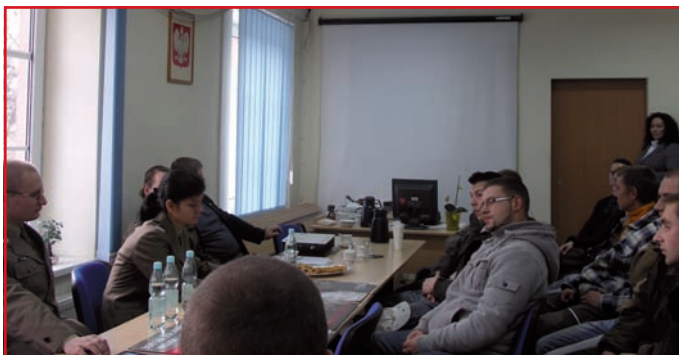
## JAK ZOSTAĆ ŻOŁNIERZEM? SPOTKANIE INFORMACYJNO-PROMOCYJNE

Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie, w porozumieniu z Wojskową Komendą Uzupełnień w Giżycku, zorganizował po raz kolejny spotkanie informacyjno-promocyjne, dotyczące możliwości zatrudnienia w charakterze żołnierzy

zawodowych oraz w narodowych siłach rezerwy.

Spotkanie z przedstawicielami jednostek wojskowych z terenu Giżycka, Węgorzewa, Gołdapi oraz Krukanek odbyło się w siedzibie urzędu pracy. Zain-

teresowane osoby zostały szczegółowo poinformowane o służbie przygotowawczej, narodowych siłach rezerwowych, zasadach naboru do służby zawodowej, korpusu szeregowych zawodowych oraz podoficerów i oficerów zawodowych.



W spotkaniu informacyjno-promocyjnym z przedstawicielami jednostek wojskowych wzięło udział ponad 140 osób

## DOBRE POMYSŁY NA TRUDNE CZASY

Ograniczone środki Funduszu Pracy, jakie zostały przeznaczone w 2011 roku na szkolenia, nie wystarczyły na pokrycie wszystkich potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom klientów Miejskiego Urzędu Pracy w Olsztynie i Urzędu Pracy Powiatu Olsztyńskiego powstał pomysł, aby we własnym zakresie zorganizować szkolenie w zakresie praktycznej nauki podstawowej obsługi komputera.

Uczestnikami warsztatów są osoby bezrobotne i poszukujące pracy, zarejestrowane w urzędzie, które dotychczas nie miały do czynienia z pracą na komputerze. Program zajęć obejmuje między innymi zasady pracy z systemem operacyjnym, naukę pisanie w programie WORD, edycję i formatowanie utworzonych dokumentów, tworzenie i obsługę poczty elektronicznej, a także pracę w Internecie. Podczas jednej z zakończonych już edycji, uczestnicy na tyle sprawnie przyswajali wiedzę, że na ich prośbę program warsztatów został rozszerzony o zagadnienia, związane z przygotowaniem elektronicznej formy CV. Po zakończeniu szkolenia uczestnicy otrzymują zaświadczenia, potwierdzające udział w zajęciach.

Do tej pory zorganizowano 6 edycji warsztatów, prowadzonych przez specjalistów ds. rozwoju zawodowego, według przygotowanego przez nich autorskiego programu. Spotkania odbywają się codziennie, od poniedziałku do piątku, w trzygodzinnym wymiarze czasu. Prowadzone są przez Centrum Aktywizacji Zawodowej, w specjalnie w tym celu przygotowanej sali. Każdy uczestnik ma do dyspozycji oddzielne stanowisko komputerowe oraz materiały szkoleniowe, a w związku z tym, iż grupy liczą nie więcej niż 4 osoby, może w każdej chwili liczyć na pomoc prowadzących. Z uwagi na duże zainteresowanie osób bezrobotnych zajęcia są organizowane na zmianę dla bezrobotnych z MUP i UPPO.

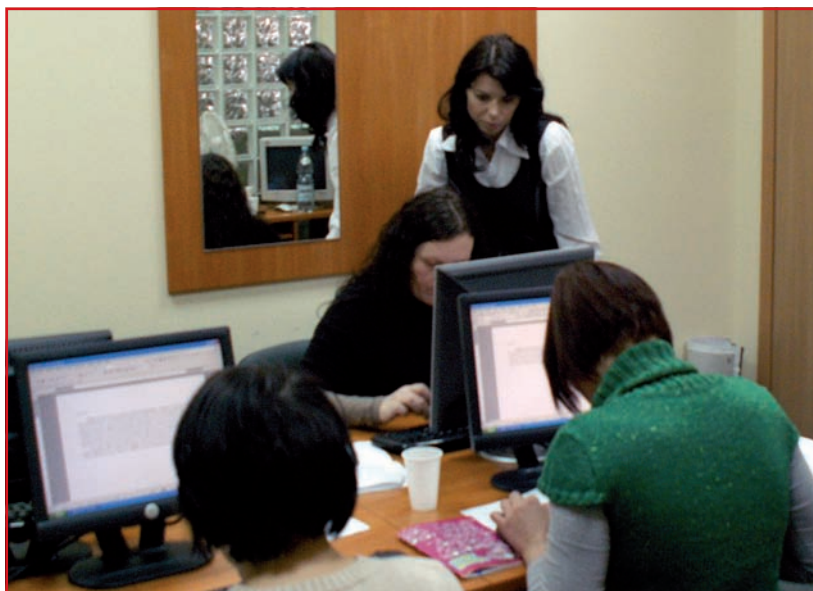
Szczególnie istotne dla inicjatorów i organizatorów warsztatów jest obser-

wowane zadowolenie osób bezrobotnych z uczestnictwa w nich – okazuje się, że niejednokrotnie posiadają w domu komputer, jednak albo nie mają motywacji, aby z niego korzystać albo po prostu tego nie potrafią, a w ich najbliższym otoczeniu nie ma nikogo, kto mógłby im pomóc. Podczas zajęć uczestnicy nauczyli się podstawowych funkcji, związanych z obsługą komputera, które będą mogli doskonalić samodzielnie w domu, natomiast dzięki nabyciu umiejętności korzystania z In-

ternetu zwiększą swoje szanse na znalezienie zatrudnienia.

Istnieje duże zainteresowanie osób bezrobotnych udziałem w warsztatach o niestandardowej formule – obecnie na liście oczekujących jest około 40 osób i każdego dnia zapisują się kolejne. Skłania to pracowników urzędu do stałego poszukiwania nowych rozwiązań, które będą odpowiadały potrzebom klientów.

Katarzyna Kuryłowicz  
Miejski Urząd Pracy w Olsztynie

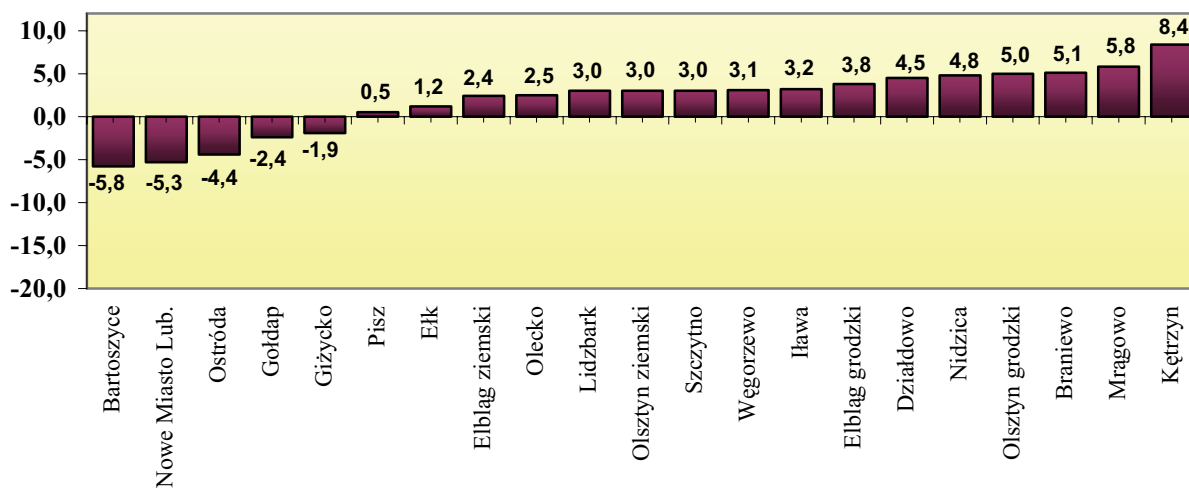


Uczestnicy warsztatów, ze względu na niewielką liczebność grup, w każdej chwili mogą liczyć na pomoc prowadzącego

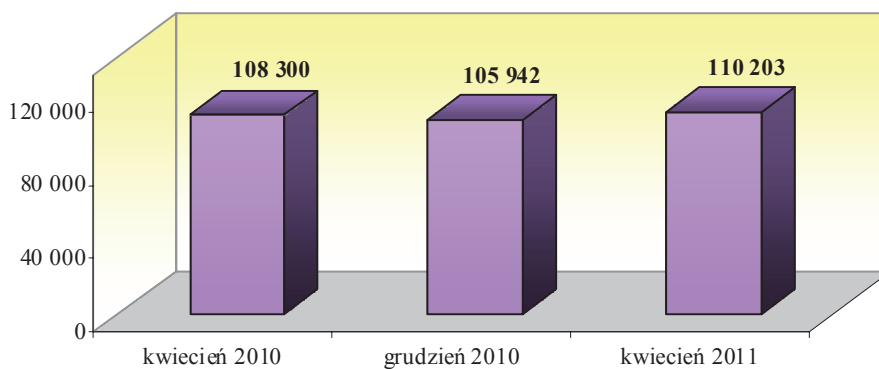


# RYNEK PRACY W STATYSTYCE

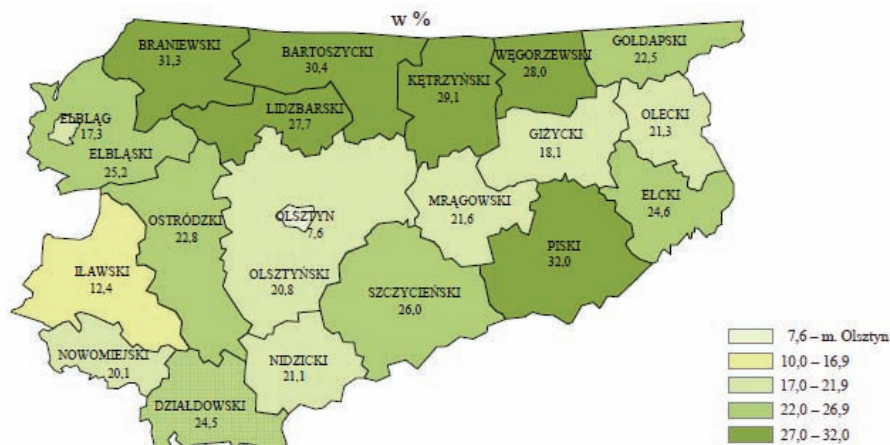
Zmiany liczby bezrobotnych w % (kwiecień 2010 – kwiecień 2011)



Bezrobocie w województwie warmińsko-mazurskim w kwietniu 2011 r.



Stopa bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim według powiatów (kwiecień 2011)

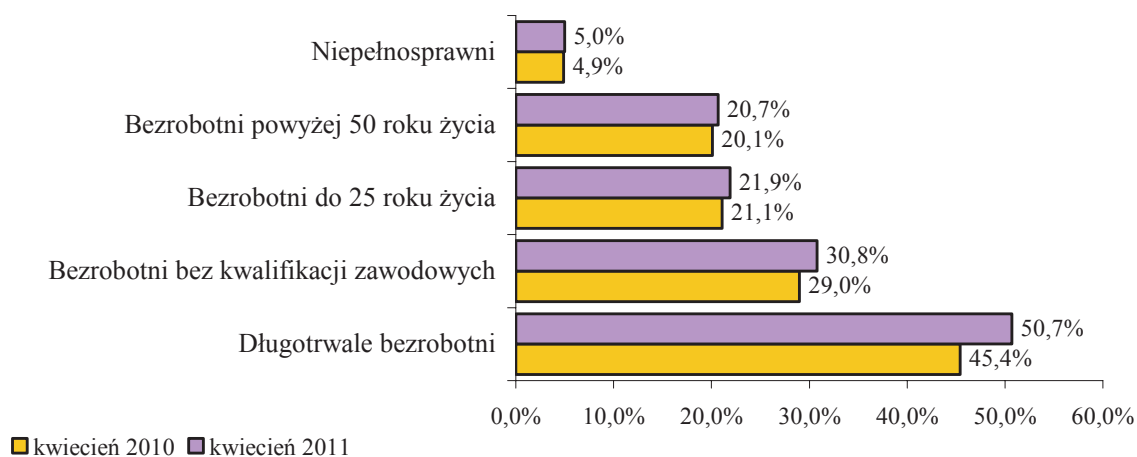


Źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie

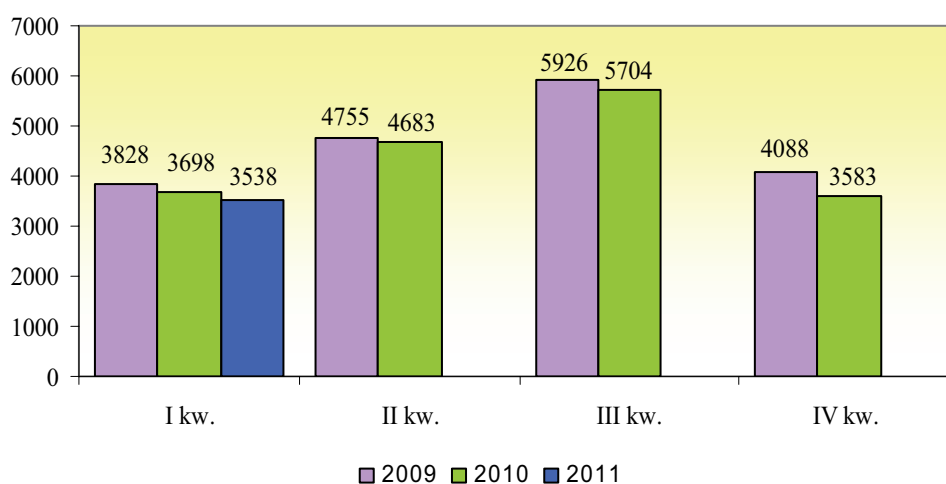
## Wybrane kategorie bezrobotnych w kwietniu w latach 2010–2011

| Kategorie bezrobotnych    | Kwiecień 2010 | Kwiecień 2011 | Zmiany w liczbach | Zmiany w % | Udział w ogóle bezrobotnych w % |               |                     |
|---------------------------|---------------|---------------|-------------------|------------|---------------------------------|---------------|---------------------|
|                           |               |               |                   |            | Kwiecień 2010                   | Kwiecień 2011 | Zmiana w pkt. proc. |
| Ogółem bezrobotni, w tym: | 108 300       | 110 203       | 1 903             | 1,8%       | 100                             | 100,0         | x                   |
| Mieszkańcy wsi            | 52 450        | 53 438        | 988               | 1,9%       | 48,4                            | 48,5          | 0,1                 |
| Z prawem do zasiłku       | 25 138        | 20 817        | -4 321            | -17,2%     | 23,2                            | 18,9          | -4,3                |
| Kobiety                   | 54 830        | 58 243        | 3 413             | 6,2%       | 50,6                            | 52,9          | 2,3                 |

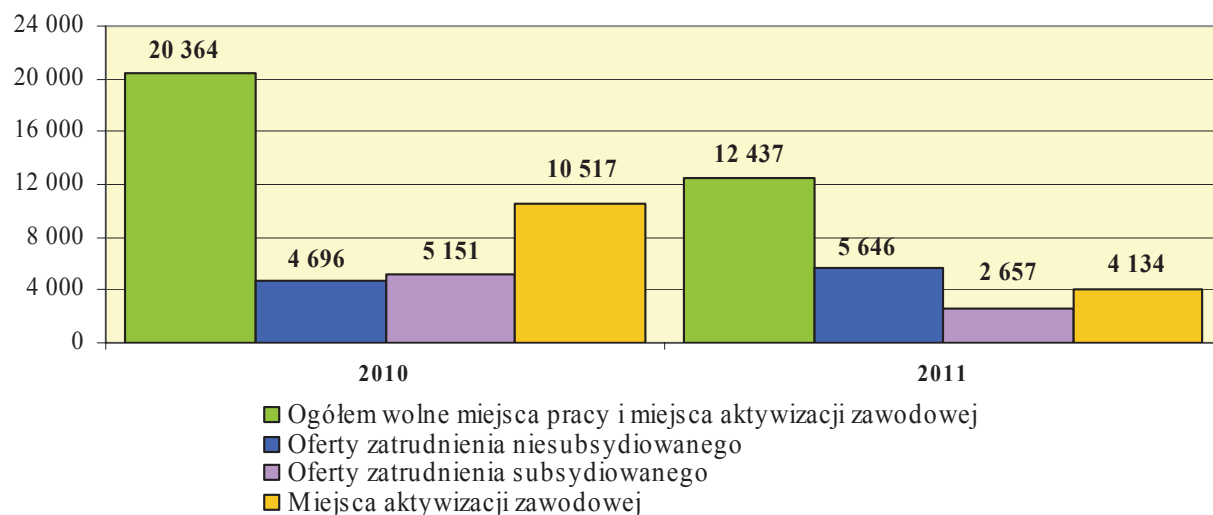
## Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy w kwietniu 2010–2011



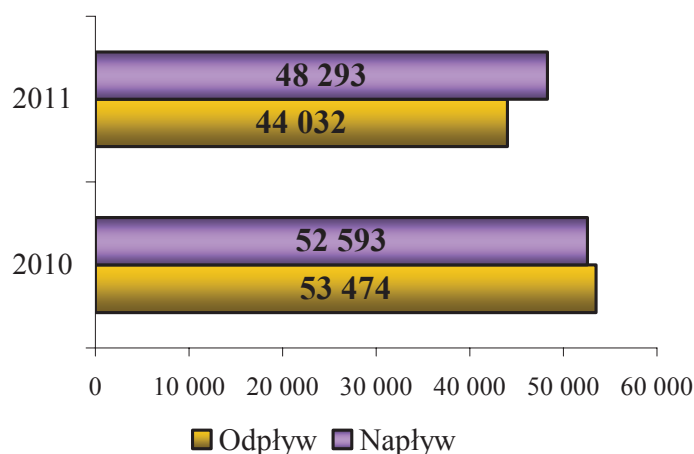
## Absolwenci rejestrujący się w urzędach pracy województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2009–2011



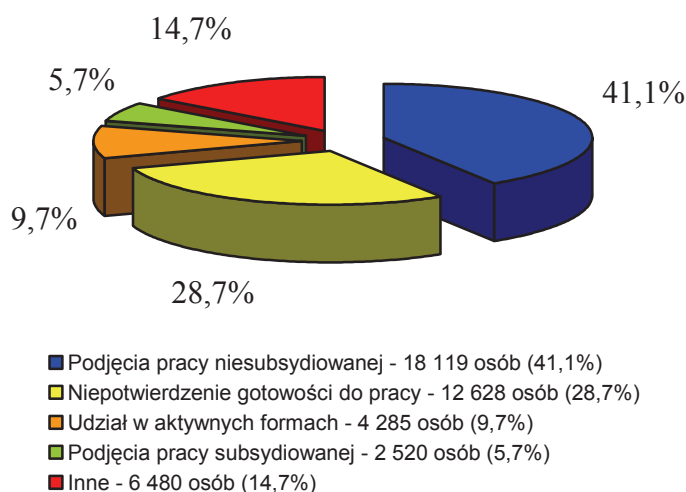
**Oferty wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w województwie warmińsko-mazurskim pozyskane w okresie styczeń–kwiecień w latach 2010–2011**



**Napływ i odpływ z bezrobocia w okresie styczeń–kwiecień 2010–2011**



**Przyczyny wyłączeń z ewidencji bezrobotnych w okresie styczeń–kwiecień 2011 roku**



## Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego

### Powiatowy Urząd Pracy w Bartoszycach

ul. Grota Roweckiego 1  
11-200 Bartoszyce  
tel. (89) 762 62 21

### Powiatowy Urząd Pracy w Braniewie

ul. Kościuszki 118  
14-500 Braniewo  
tel. (55) 644 32 22

### Powiatowy Urząd Pracy w Działdowie

ul. Chopina 6  
13-200 Działdowo  
tel. (23) 697 59 00

### Powiatowy Urząd Pracy w Elblągu

ul. Saperów 24  
82-300 Elbląg  
tel. (55) 237 67 03

### Powiatowy Urząd Pracy w Elku

ul. Suwalska 38  
19-300 Elk  
tel. (87) 610 88 60

### Powiatowy Urząd Pracy w Giżycku

ul. Gdańska 11  
10-500 Giżycko  
tel. (87) 429 64 40

### Powiatowy Urząd Pracy w Gołdapi

ul. Żeromskiego 18  
19-500 Gołdap  
tel. (87) 615 03 95

### Powiatowy Urząd Pracy w Iławie

ul. 1 Maja 8b  
14-200 Iława  
tel. (89) 649 55 02

### Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

ul. Limanowskiego 1  
11-400 Kętrzyn  
tel. (89) 752 32 36

### Powiatowy Urząd Pracy w Lidzbarku Warmińskim

ul. Dębowa 8  
11-100 Lidzbark Warmiński  
tel. (89) 767 33 39

### Powiatowy Urząd Pracy w Mrągowie

ul. Kopernika 1  
11-700 Mrągowo  
tel. (89) 743 35 10

### Powiatowy Urząd Pracy w Nidzicy

ul. Traugutta 23  
13-100 Nidzica  
tel. (89) 625 01 30

### Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Mieście Lubawskim

ul. Grunwaldzka 3  
13-300 Nowe Miasto Lubawskie  
tel. (56) 472 42 80

### Powiatowy Urząd Pracy w Olsztynie

Al. Piłsudskiego 64b  
10-447 Olsztyn  
tel. (89) 537 28 00

### Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie

ul. Mickiewicza 32  
14-100 Ostróda  
tel. (89) 646 42 92

### Powiatowy Urząd Pracy w Olecku

ul. Armii Krajowej 30  
19-400 Olecko  
tel. (87) 520 30 78

### Powiatowy Urząd Pracy w Pisz

ul. Zagłoby 2  
12-200 Pisz  
tel. (87) 425 24 30

### Powiatowy Urząd Pracy w Szczytnie

ul. Ogrodowa 17  
12-100 Szczytno  
tel. (89) 624 32 87

### Powiatowy Urząd Pracy w Węgorzewie

ul. Bema 16  
11-600 Węgorzewo  
tel. (87) 429 69 00

